



Glasilo „Informacije“ od 1991. godine izlazi i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog sektora te predstavlja uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga. Uz pomoć glasila „Informacije“ Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom i zdravstvenom.

SADRŽAJ

<i>Odlikanje Predsjednika HSUIR-a.....</i>	3
<i>50. godina ZDIS-a.....</i>	5
<i>Stručni skup HSUIR-a.....</i>	9
<i>Izložbe HSUIR.....</i>	13
<i>Kampanje HSUIR-a.....</i>	16
<i>Blic vijesti.....</i>	25
<i>Iz naših udruga.....</i>	63



IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295

fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Josip Petrač

Suradnic: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić i Valentina Hojsak

Grafička priprema i dizajn: Valentina Hojsak

**ODLIKOVANJE PREDSJEDNIKA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA
INVALIDA RADA JOSIPA PETRAČA**



Za izniman doprinos u promicanju prava i položaja invalida rada i osoba s invaliditetom te dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske odlikovan je predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović dodijelila je u prigodi obilježavanja Dana državnosti, u četvrtak 27. lipnja 2019. godine u Uredu predsjednice Republike, odlikovanja i priznanja istaknutim pojedincima iz svih područja javnog djelovanja. Uz poruku kako je čovjek najveća vrijednost svake sredine i kako svatko na svoj način i u svom djelokrugu treba pridonijeti razvoju svoje Domovine, predsjednica Grabar-Kitarović čestitala je odlikovanim, izrazivši uvjerenje kako će ovo bit još jedan poticaj njihovom dalnjem radu.



SVEČANA AKADEMIJA POVODOM 50 GODINA ZVEZE DELOVNIH INVALIDOV SLOVENIJE



Dana 6. lipnja 2019. godine Zveza delovnih invalidov Slovenije proslavila je 50. obljetnicu rada pod motom "Proslava prošlosti - poboljšanje budućnosti"

Dana 6. lipnja 2019. godine Zveza delovnih invalidov Slovenije proslavila je 50. obljetnicu rada pod motom "50 godina ZDIS-a - Proslava prošlosti - poboljšanje budućnosti". Svečana akademija održana je pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Slovenije Boruta Pahora. Za uživanje u glazbi, bile su zadužene Barbara Grabar i Rebecca Dremelj.

Na svečanoj akademiji dodijeljena su priznanja za izvanredna postignuća u ostvarivanju prava osoba s invaliditetom.

Temeljnim udrugama Hrvatskog saveza udruga invalida rada dodijeljena su priznanja za sudjelovanje na izložbi ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem.

Na svečanoj akademiji ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovao je Josip Petrač, predsjednik i Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog odbora.



Z V E Z A
DELOVNIH
INVALIDOV
SLOVENIJE

IZLOŽBA RUKOTVORINA I UMJETNIČKIH RADOVA ZVEZE DELOVNIH INVALIDOV SLOVENIJE POVODOM 50 GODINA DJELOVANJA



Povodom 50 godina djelovanja Zveze delovnih invalidov Slovenije otvorena je V. izložba ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem pod motom "Proslava prošlosti, poboljšava budućnost"

Povodom 50 godina djelovanja Zveza delovnih invalidov Slovenije - ZDIS, otvorena je izložba ručnih i umjetničkih radova s međunarodnim sudjelovanjem. Izložba je otvorena u Slovenj Gradcu, gradu nagrađenom za mjesto po mjeri čovjeka, 11. travnja 2019. godine. Svi izložbeni primjerici djelo su udruga osoba s invaliditetom. Na otvaranju izložbe sudjelovalo je i izaslanstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada predvođeno predsjednikom Josipom Petračem, izvršnim direktorom, Lekom Sokolajem, članovima Predsjedništva, Dubravkom Sopekom i Brankom Pažur te stručnim suradnicama Saveza.

Na izložbi su postavljeni i radovi iz temeljnih udruga HSUIR-a:

- Udruge invalida grada Siska
- Udruge invalida grada Osijeka
- Udruge invalida grada Vukovar
- Udruge invalida grada Zagreba
- Udruge osoba s invaliditetom Križevci

Hrvatski savez udruga invalida rada dodijelio je Zvezi delovnih invalidov Slovenije Zlatnu plaketu za uspješan rad i djelovanje na promicanju ljudskih prava i djelovanja na izjednačavanju mogućnosti invalida rada.



UNAPREĐENJE MOGUĆNOSTI RAVNOPRAVNOG UKLJUČIVANJA OSOBA S INVALIDITETOM NA TRŽIŠTE RADA



Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je Stručni skup po programu „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je 05. travnja 2019. godine Stručni skup po programu „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ u Centru za mlade Zagor u Zaboku. O položaju osoba s invaliditetom na tržištu rada, trenutnom stanju, iskustvima, pozitivnim promjenama i mogućnostima u budućnosti, govorili su predavači iz Zavoda za vještacije, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Krapinsko - zagorske županije i Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

U uvodnom izlaganju izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj naglasio je važnost informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca u cilju ravnopravog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada.

Mirna Barbarić, prof. rehabilitator, viša stručna suradnica specialist za profesionalnu rehabilitaciju, Zavoda za vještacije profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom predstavila je Izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji te iskustva Zavoda u proteklom razdoblju.

INFORMACIJE

Goran Vukmanić, predstojnik PU Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Krapina prikazao je podatke o zapošljavanju osoba s invaliditetom u Krapinsko-zagorskoj županiji.

Iz Ureda pravobraniteljice na Stručnom skupu su prisustvovali zamjenica pravobraniteljice Mira Pekeč-Knežević i savjetnica Natalija Krajnović, prisutne su educirali o temi "Načini suzbijanja diskriminacije osoba s invaliditetom na tržištu rada"

Marica Mirić, dopredsjednica Hrvatskog saveza udruga invalida rada pojasnila je primjenu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom 2017. – 2020. u lokalnim zajednicama.

Martina Gregurović Šanjug, dipl. soc. rad, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade Krapinsko – zagorske županije, prikazala je primjere i rezultate provedbe Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u Krapinsko – zagorske županije u razdoblju od 2008. – 2015.



ZAKONSKA REGULATIVA O POTICAJIMA ZA POSLODAVCE

Osnova za obavljanje aktivnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom iz nadležnosti službe je Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 157/13, 152/14 i 39/18).

Novi Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom: Pravilnik o poticajima; NN 75/18, 120/18 stupio je na snagu dana 30.08.2018. godine.

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, integrativne radionice i zaštitne radionice poticaje Zavoda mogu ostvariti temeljem Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18), te Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom Pravilnik o kvoti NN 75/18, 120/18), a u skladu sa Programom poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2019.-2020. (pozitivno mišljenje Ministarstva financija od dana 10. prosinca 2018. godine), te Programom potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020.

Stupanjem na snagu novog Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18) prestaje važiti stari Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 44/14, 2/15, 13/15, 113/16, 116/17).

Obrasci Zahtjeva za ostvarenje prava na poticaje i popratna dokumentacija su na <https://www.zosi.hr/zavod/poticaji/>

Obavijesti:

Osnovica izračuna (minimalna bruto plaća) za razdoblje 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine iznosi 3.750,00 kuna.

Sve korisnike poticaja koji se isplaćuju sukladno Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom te Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a instrumenti su dodjele potpora male vrijednosti prema **Programu potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020. godinu:**

Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje

Potpore za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom

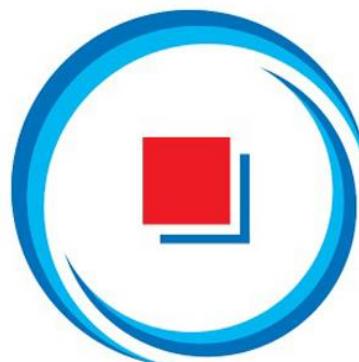
Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote

molimo da uz svaki zahtjev za gore navedene vrste poticaja, uz ostalu potrebnu dokumentaciju, prilože i ispunjenu Izjavu o dodijeljenim potporama male vrijednosti.

Sukladno članku 40. stavak 4. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18; u nastavku: Pravilnik o poticajima) poslodavci i osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, a koji sukladno stavku 1. istog članka ostvaruju pravo na paušalni iznos subvencije plaće od 50% minimalne plaće, obvezni su, po provedenoj usluzi procjene radne učinkovitosti kojom je utvrđena potreba za potporom putem subvencije plaće i visina subvencije izražena u postotku, prilikom

podnošenja zahtjeva u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je izdan nalaz i mišljenje centra, uz isti priložiti izvještaj centra iz članka 8. stavak 1. alineja 2. Pravilnika o poticajima. U suprotnom, poslodavac odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava gubi pravo na subvenciju plaće.

Program potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020., koji mijenja ostale de minimis programe i to: Program potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom za 2017.-2018., te Program potpora male vrijednosti (de minimis) za dodjelu posebnih sredstava za programe inovativnog zapošljavanja za 2016.-2018. godinu i Program potpora male vrijednosti (de minimis) za dodjelu posebnih sredstava za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama za 2017.-2018. godinu, možete potražiti na web stranici.



ZAVOD ZA
VJEŠTAČENJE,
PROFESIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDITETOM

“RADOST ŽIVOTA” - 28. IZLOŽBA SLIK POSTAVLJENA U HRVATSKOM SAVEZU UDRUGA INVALIDA RADA



Na 28. izložbi likovnih radova osoba s invaliditetom organiziranoj u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada, u sklopu programa Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada, izložena su likovna djela gospođe Marije Glavičić Počuć

Hrvatski savez udruga invalida rada s velikim zadovoljstvom ovom izložbom prvi put predstavlja umjetnička djela osobe s invaliditetom koja su nastala slikajući nogom čime se posebno naglašava da granice ne postoje tamo gdje postoji istinska ljubav. Ova izložba predstavlja istinsku radost života i ljubav prema slikarstvu.

Marija Glavičić Počuć je likovna umjetnica koja slika nogama. Puna životne radosti i dobrog duha uz ljubav prema slikanju umjetnica ističe ljubav prema vezanju i kuhanju. Rođena je u Ivanić-Gradu gdje i danas živi i djeluje. Članica je Udruge roditelja djece i osoba s invaliditetom „Mali princ“ te stipendistica Međunarodne udruge umjetnika koji slikaju ustima i nogama od veljače 2009. godine. Svoj umjetnički izraz razvija pod mentorstvom slikarice Lidije Lovreković i definira se kao umjetnica. Umjetnica je sudjelovala na četiri izložbe

Međunarodne udruge umjetnika koji slikaju ustima i nogama. Također, sudjelovala je na tri skupne izložbe likovne sekcije Udruge umirovljenika Ivanić-Grada koje se organiziraju u Pučkom otvorenom učilištu Ivanić-Grad od 2015. godine. Prvu samostalnu izložbu umjetnica je imala 2013. godine u prostoru Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara u Zagrebu. Drugu samostalnu izložbu umjetnica je imala 2017. godine u Zagrebu u prostoru Udruge invalida rada Zagreba dok je treća samostalna izložba otvorena u Galeriji Križ u Križu.

Izložba slika postavljena u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada četvrta je samostalna izložba gospođe Marije Glavičić Počuć. Svi zainteresirani za likovni izričaj gospođe Marije Glavičić Počuć mogu razgledati izložbu slika od 10.00 do 14.00 sati u periodu od 27. svibnja do 10. lipnja u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada na adresi Hrgovići 47. Četvrta samostalna izložba gospođe Marije Glavičić Počuć prikazuje radove u kojima prevladavaju motivi pejzaža, mrtve prirode i neizbjegljiva sakralna tema u cijem fokusu su anđeli. U djelima se posebno ističe bogat kolorit naglašen toplinom sunčevih zraka. Tehnika koju umjetnica preferira slikajući svoja djela je akvarel.

S velikim ponosom ističemo da je izložbu svečano otvorila pravobraniteljica za osobe s invaliditetom gospođa Anka Slonjsak.

Program „Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada“ financira Ministarsvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

IZLOŽBA SLIKE "VUKOVAR PONOVNO U ZAGREBU"

Vukovar ponovno u Zagrebu naziv je izložbe likovnih djela gospodina Ivana Galića, predsjednika Udruge invalida rada Vukovara

Ivan Galić živi u Vukovaru od 1942. godine gdje je kao trogodišnji dječak doselio sa svojom obitelji. U Vukovaru je odrastao, školovao se, radio kao ekonomist u Kombinatu Borovo i osnovao obitelj.

Uvijek pozitivnog stava društveno aktivovan nesebično pomaže drugima što potvrđuje Nagrada Grada Vukovara koju je dobio 2011. godine za 40 godina humanitarnog rada, a i svi koji poznaju gospodina Galića. Slikanje mu je hobi još od djetinjstva, a uzori koji su ostavili trag kako na Galića tako i na generacije Vukovaraca su Roslika, Tatalović i Jukić.

Upravo je prva postavljena izložba u prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada bila izložba djela gospodina Galića pod nazivom Moj voljeni Vukovar. Izložba je postavljena povodom dobivanja novog prostora za rad Hrvatskog saveza udruga invalida rada na korištenje od Grada Zagreba, a otvorio ju je sam gradonačelnik gospodin Milan Bandić 20. rujna 2011. godine.

Ove godine ponovno imamo priliku doživjeti Vukovar kroz vede i pejzaže u različitim tehnikama u istom prostoru Hrvatskog saveza udruga invalida rada. Izložbu je za javnost otvorio predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada gospodin Josip Petrač.

INFORMACIJE

Svi zainteresirani za doživljaj Vukovara kroz umjetnički pogled i izričaj Ivana Galića moći će razgledati izložbu do 15. travnja 2019. godine u periodu od 10.00 do 14.00 sati na adresi Hrgovići 47.



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i
socijalnu politiku

K A M P A N J A
“TJEDAN DANA S INVALIDIMA RADA”
RADNI SASTANAK S PRAVOBRANITELJICOM



Hrvatski savez udruga invalida rada organizira kampanju „Tjedan dana s invalidima rada“ u povodom Nacionalnog dana invalida rada, koja traje od 18. do 24. ožujka, a u sklopu Razvojne suradnje.

Prvog dana kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“, u ponедјелjak 18. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada Josip Petrač, predsjednik, Leke Sokolaj, izvršni direktor, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, Josipom Tonžetićem, predstavnikom Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba Dodir održali su radni sastanak s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom Ankom Slonjsak, njezinom zamjenicom Mirom Pekeč-Knežević te savjetnicima Fabijanom Kraljevićem i Darijem Jurišićem. Radni sastanak je imao za cilj upozoriti na opće i posebne probleme invalida rada te moguće prijedloge rješavanja istih uz pomoć i intervenciju Ureda pravobraniteljice. Teme ovogodišnje Kampanje su :

1. „Pitanje sustavnog financiranja osnovne djelatnosti saveza i udruga osoba s invaliditetom“,
2. „Izmjene i dopune Zakona o radu,
3. Izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi,
4. Rad jedinstvenog tijela vještačenja,

5. Izmjene i dopune Zakona o gradnji,
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju,
7. Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti
8. „Prikaz rada kompanije INA d.d i mogućnosti osnovanja Udruge/sekcije u INI.

Pravobraniteljica i nje tim su poduprijeli Kampanju kao i nastojanje Saveza da unaprijedi kvalitetu života invalida rada.

RADNI SASTANAK SA ZAVODOM ZA VJEŠTAČENJE

Drugog dana kampanje „Tjedan tjedan dana s invalidima rada“, 19. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada održali su radni sastanak sa Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom



Drugog dana kampanje „Tjedan tjedan dana s invalidima rada“, 19. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip

Petrač, predsjednik, Leke Sokolaj, izvršni direktor, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Željkom Antunović, administratoricom Baze podataka Saveza društava multiple skleroze Hrvatske održali su radni sastanak u prostorijama Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, gdje su ih primila ravnateljica, Damira Benc, pomoćnik ravnateljice za sustav zapošljavanje osoba s invaliditetom Alan Kolar i pomoćnica ravnateljice za profesionalnu rehabilitaciju Jasenka Sučec. Tijekom sastanka osvrnuli su se na zakone i provedbene pravilnike vezane za zapošljavanje osoba s invaliditetom kao i na rad jedinstvenog tijela vještačenja, kvotnog zapošljavanja te rada centara za rehabilitaciju. Obzirom da je Savez i pravno savjetovalište, izrazio je zabrinutost za svakodnevne žalbe na vještačenje, na dugotrajnost postupka, na priznavanje prava iz Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o mirovisnom osiguranju. Savez je ukazao na potrebu usmjeravnja novčanih sredstava, dobivenih od naknada za nepoštivanje kvotnog zapošljavanja, direktno na osobe s invaliditetom odnosno njihovo obrazovanje. Ujedno je naglasio važnost zapošljavanja osoba s invaliditetom u cijeloj Republici Hrvatskoj kao i važnost osiguravanja prilagođenog prijevoza jer je to često nepremostiva prepreka u zapošljavanju.



RADNI SASTANAK U MINISTARSTVU ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU

predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada u ministarstvu su raspravljali o novim zakonima koji su u pripremi – Zakonu o inkluzivnom dodatku, Zakonu o osobnoj asistenciji, Zakonu o udrugama i Zakonu o socijalnoj skrbi

U srijedu, 20. ožujka, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj, izvršni direktor i Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba sa suradnicima iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Željkom Antunović, administratoricom Baze podataka Saveza društava multiple skleroze Hrvatske održali su radni sastanak u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Uz državnu tajnicu Mariju Pletikosu sastanku je nazočila i savjetnica ministricе Zvjezdana Bogdanović koja se posebno osvrnula na provedbu projekta osobne asistencije kao i na dolazeći Zakon o osobnoj asistenciji. Izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj zagovarao je izmjenu Zakona o socijalnoj skrbi gdje želi da se u zakonski prijedlog uvrsti da osobe s invaliditetom, u radnom odnosu u kategoriji funkcionalnosti 3 i 4 ostvare pravo na osobnu invalidinu kao naknadu za invaliditet, a ne kao socijalnu naknadu. Iz Ministarstva su istaknuli da bi navedeno automatski značilo duplicitiranje proračunskih sredstava, budući bi se odnosilo na osobe koje su u radnom odnosu i na osobe koje ne rade ili su u mirovini, ali da se problem može rješavati kroz inkluzivni dodatak. Naime, u Ministarstvu je najavljen sastanak radnog povjerenstva u vezi izrade Zakona o inkluzivnom dodatku. Jedna od glavnih tema sastanka bila je sustavno financiranje udruga i saveza osoba s invaliditetom. Ministarstvo je zatražilo mišljenje na Prijedlog zakona o financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom od Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva te Vladinog ureda za udruge.

RADNI SASTANAK U SABORU

Saborska zastupnica Ljubica Lukčić, u četvrtak 21. ožujka, povodom kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“ primila je izaslanstvo Hrvatskog saveza udruga invalida rada

Delegaciju invalida rada predvodili su predsjednik HSUIR-a Josip Petrač te izvršni direktor Saveza Leke Sokolaj, zajedno s čelnicom Udruge invalida rada Zagreba Nadom Vorkapić i



predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih Jadrankom Krstić.

Na samom početku sastanka predstavnici HSUIR-a ukazali su na brojne probleme s kojima se susreću invalidi rada tijekom vještačenja i mogućnosti ulaganja žalbe na nalaz i mišljenje vještaka, na što je saborska zatupnica Lukačić informirala sugovornike da se sustav utvrđivanja invaliditeta privodi kraju, što znači da bi uskoro osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj trebale dobivati od Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo dokument kojim će moći dokazati status osobe s invaliditetom, a oni nezadovoljni moći će uložiti žalbu. Vezano za osobne invalidnine, svi nazočni su se usuglasili da ona nije socijalna naknada te da će se u novom Zakonu o socijalnoj skrbi osobna invalidnina biti oslobođena svih cenzusa.

Predstavnici Saveza još jednom su istaknuli kako je donošenje Zakona o financiranju saveza i udruga osoba s invaliditetom izuzetno važno za opstanak udruga i saveza. Lukačić je na kraju obećala da će i dalje činiti sve kako bi se zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj uskladio s novim načinom vještačenja.

RADNI SASTANAK U INA - INDUSTRIJI NAFTE

Predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada održali su radni sastanak u INA - Indrustriji nafte kako bi zajedničkim aktivnostima potaknuli zapošljavanje osoba s invaliditetom te senzibilizirali javnost

U petak 22. ožujka povodom kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“, predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj, izvršni direktor, Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog odbora, Nada Vorkapić, predsjednica Udruge invalida rada Zagreba, Ante Škulić, predsjednik



Udruge invalida rada Rijeka, Ivan Moguš, predsjednik Udruge invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Duga Resa sa suradnicom iz 8. Centra znanja Jadrankom Krstić, predsjednicom Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih održali su radni sastanak u INA – Industrija nafte. Radni sastanak je imao za cilj upozoriti na opće i posebne probleme invalida rada te moguće prijedloge rješavanja istih. Direktorica INA Razvoja i obrazovanja predstavila je prikaz rada kompanije INA d.d. u području raznolikosti i uključivanja. Filozofija kompanije je da bez obzira na različitost svi zaposlenici budu uključeni u radnu okolinu. Hrvatski savez udruga invalida rada predstavio je svoje aktivnosti i djelovanje u području zapošljavanja osoba s invaliditetom. Savez je izrazio želju za reaktivacijom Udruge invalida rada - INA.

RADNI SASTANAK S UDRUGOM INVALIDA RADA GRADA OSIJEKA

U sklopu kampanje "Tjedan dana s invalidima rada" održan je radni sastanak s Udrugom invalida rada grada Osijeka

S ovom Kampanjom željeli smo upozoriti javnost na opće i posebne probleme invalida rada te ponuditi moguća rješavanje istih. Također, željeli smo ostvariti suradnju i povezivanje s tijelima državne uprave koji su nadležni za provedbu javnih politika koje su bitne za invalide rada. Osim na državnoj razini cilj Kampanje bio je približiti se i lokalnoj upravi posredstvom udruga invalida rada. Završni dan Kampanje održan je radni sastanak HSUIR-a s Udrugom invalida rada grada Osijeka. Hrvatski savez udruga invalida rada predvodio je predsjednik Josip Petrač i izvršni direktor Leke Sokolaj, dok je Udrugu te njeno djelovanje predstavila Zvjezdana Šagodić sa suradnicima.



TEMELJNE UDRUGE HRVATSKOG SVEZA UDRUGA INVALIDA RADA



Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama - #prekinimošutnju2019.



Republika Hrvatska sedmu godinu zaredom pridružila se sudjelovanju u svjetskoj kampanji "Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama"

Kampanja „Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama i djevojčicama/One Billion Rising Revolution“ je tijekom godina prerasla u pokret, a akcije se provode u više od 200 zemalja u svijetu. Brojne organizacije i ženske udruge, koje se bave zaštitom i promicanjem ženskih ljudskih prava, a među kojima je i SOIH – Mreža žena s invaliditetom, trude se različitim akcijama upozoriti na nasilje nad ženama.

Nakon što je prošlog tjedna, 14. veljače – na Valentino, u pet do dvanaest sati, na Markovom trgu u Zagrebu održana akcija #prekinimošutnju čitanjem nekoliko svjedočanstava žena prikupljenih u RODA-ma te zahtjeva, kojom se željelo podsjetiti i Vladu na obećanje dato Udruzi Roda u vezi Rezolucije o ženskom zdravlju, sutradan se akciji pridružio iHrvatski savez udruga invalida rada – HSUIR.

Valentina, Nataša i Ivana kao predstavnice HSUIR-a te Marina, korisnica osobne asistencije preko HSUIR-a, čitale su u Knjižnici Staglišće svjedočanstva žena koje su preživjele nasilje u zdravstvenim ustanovama.

Leke Sokolaj, izvršni direktor u HSUIR-u, sudjelovao je kao muškarac i pravnik u čitanju svjedočanstava i jednostavno nije mogao sakriti zgražanje. Dirnule su ga vidljivo riječi žena koje su prošle nasilje po bolnicama, pogotovo one koje su prošle operacije i različite postupke bez anestezije, često puta uz vrijeđanje osoblja.

INFORMACIJE

- Navedena kampanja rezultirala je da se konačno prekinula šutnja. Svjedoci smo da se čak i u Saboru raspravljalo o nasilju nad ženama. Što se tiče mene kao pravnika i voditelja SOS telefona zajedno sa Šteficom Roginić, posebno moram naglasiti da je nasilje nad osobama s invaliditetom, nad ženama, dvostruko teže i uvjetovano je teškim fizičkim stanjem. Iz tog razloga sam sadržaj različitih oblika nasilja je takav da je i meni narušio zdravstveno stanje, uglavnom pojedinosti takvih slučajeva. Smatram da posebno trebamo обратити pažnju na institucionalno nasilje, jer ono je poglavito teži oblik budući žrtve imaju povjerenje u njih, a na kraju dožive strašna razočarenja - rekao je Sokolaj.

Na različitim lokacijama u gradu žene i muškarci čitali su svjedočenja žena prikupljena kampanjom #prekinimošutnu, a sve kako bi se prekinula šutnja o institucionalnom nasilju nad ženama. Bila je to prilika da žene (i muškarci), koji prije podne rade i/ili ne mogu prisustvovati akciji, sudjeluju u čitanju svjedočanstava ispred ambulanti, sudova, knjižnica, trgovina, ili gdje žele i mogu. Da bismo spriječili nasilje nad ženama, moramo prepoznati i povezivati nasilje u svim njegovim oblicima: uz fizičko, seksualno ili psihičko nasilje, a svjedočimo i sustavnom ekonomskom, političkom i socio-kulturalnom nasilju. Prošle godine zagovarale smo ratifikaciju Istanbulske konvencije, a godinu dana kasnije svjedočimo novim ubojstvima žena, pokušajima ubojstava, premlaćivanju i neadekvatnom kažnjavanju zlostavljača, napadima na reproduktivna prava žena, kiretažama bez anestezije, trgovanjem ženama, seksizmima... Svakodnevno smo svjedoci institucionalnom nasilju: pravosuđe, socijalne službe, zdravstvene i obrazovne ustanove ne djeluju u cilju sprječavanja nasilja, a Konvencija se ne provodi. Stoga želimo podsjetiti na akciju #prekinimošutnu, kojom su žene progovorile o nasilju u zdravstvenim institucijama i zahtijevat će da prestanu svi oblici nasilja nad ženama u zdravstvenim institucijama o kojemu su žene progovorile tijekom akcije #prekinimošutnu.



PROJEKTI I PROGRAMI

HSUIR-A U 2019. GODINI

1. Savez je dio **8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom** uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja finansiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.
2. Kroz trogodišnji program "**Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada**" pružamo usluge informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca s ciljem ravnopravnog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
3. Kroz trogodišnji program "**Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta**" pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja Grada Zagreba. Opći cilj programa: Unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Financiran od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
4. Kroz projekt „**Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom**“ – FAZA II - ESF-a zaposleno je 15 osobnih asistenata, a 15 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Financiran iz Europskog socijalnog fonda.
5. **Jednokratna potpora Grada Zagreba** iz sredstava Proračuna Grada Zagreba za 2019. nam je omogućila sufinansiranje organizacijskog razvoja Saveza..
6. Projekt „**Informirani, osvješteni i autonomni**“ financiran od strane Grada Zagreba pruža informiranje, komunikaciju i podizanje razine svijesti o pravima osoba s invaliditetom.
7. Projektom „**Zaštita i promicanje prava protiv nasilja**“ finansiranim od strane Zagrebačke županije. Cilj projekta je ukazati na obiteljsku podršku kao važan čimbenik kvalitete življenja, te isto tako informirati i educirati ciljanu skupinu kome se mogu javiti kada izostane obiteljska podrška.



REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku



Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.



BLIC VIJESTI



Hrvatski savez gluhooslijepih osoba Dodir
u suradnji sa Muzejom grada Zagreba

POZIVNICA

Čest nam je i zadovoljstvo pozvati Vas
na svečano otvorenje
retrospektivne izložbe 'Moja priča',
povodom 25. obljetnice Saveza Dodir
i obilježavanja međunarodnog tjedna Helen Keller.

Petak, 28. lipnja 2019. u 18 sati, Opatička 20

Pod pokroviteljstvom
Ureda predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović,
Ministarstva demografije, obitelji, mladini i socijalne politike,
Ministarstva zdravstva, Ministarstva kulture i Grada Zagreba.



Izložba "Moja priča"

Izložba Moja priča je postavljena u Muzeju grada Zagreba u povodu 25 godina Hrvatskog saveza gluhooslijepih osoba DODIR. Izložba Moja priča održava se u obilježavanju tjedna Helen Keller - gluhooslijepo žene koja je postala inspiracija i dobar primjer upornosti u svladavanju tjelesnih nedostataka.

Na izložbi Moja priča možemo vidjeti i opipati radeove gluhooslijepih autora Ivana i Mladena Vrućine, Marijana Jurenca i Dušana Došenovića. Izložba postavljena u Muzeju grada Zagreba povodom 25 godina Hrvatskog saveza gluhooslijepih osoba DODIR rezultat je suradnje Muzeja i Saveza, a cilj joj je pridonijeti toleranciji među ljudima, uvažavanju različitosti, približavanju muzeja što širem krugu društvenih skupina i uključivanje muzeja u život zajednice. Izložba je otvorena u sklopu Javne kampanje za podizanje svijesti o osobama s invaliditetom kao zajedničke aktivnosti 8. Centra znanja. Na otvaranju izložbe sudjelovao je Hrvatski savez udruga invalida rada.



PhotoGrid

**XIII. PROŠIRENA SJEDNICA
PREDSJEDNIŠTVA I
NADZORNOG ODBORA**

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XIII. sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je upoznato s Odlukom o dodjeli odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske Josipu Petraču za iznimjan doprinos u promicanju prava i položaja invalida rada i osoba s invaliditetom te dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom. Predsjedništvo je raspravljalo o reviziji poslovanja temeljnih udruga te o načinu pomoći temeljnim udrugama u radu. Izvršni direktor HSUIR-a iscrpno je izvjestio Predsjedništvo o projektima i programima u uvom razdoblju.



PRIJEM PREDSJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE U PRIGODI DANA DRŽAVNOSTI

U prigodi Dana državnosti 25. lipnja 2019. godine u organizaciji predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović održano je svečano primanje. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na prijemu je nazočio Josip Petrač, predsjednik.



III. SASTANAK STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Sastanku su prisustvovali članovi Stručnog savjeta te predstavnici Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i predstavnica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Tema sastanka bila je zapošljavanje osoba s invaliditetom. Tijekom sastanka analizirale su se do sada utvrđene prednosti i nedostatci kvotnog sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom. Kao jedan od glavnih izazova prepoznata je nužna transformacija sustava obrazovanja njegovo usklađivanje s potrebama tržišta rada općenito, a onda i posebno s potrebama i mogućnostima osobe s invaliditetom. Razgovaralo se o važnosti protoka i potrebi koncentracije informacija o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom na jednom mjestu te važnosti prepoznavanja mogućnosti u iskorištavanju preostalih radnih sposobnosti osoba s invaliditetom. Istaknuti su pozitivni primjeri zapošljavanja osoba s invaliditetom u Italiji i Portugalu, ali i činjenica da niti u inozemstvu ne postoji odgovarajuće rješenje koje bi se moglo „samo preslikati“ na naš sustav zapošljavanja i našu aktualnu situaciju. Kao jedan od zaključaka nametnula se potreba za održavanje posebnog sastanka s predstavnicima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava te Ministarstva znanosti i obrazovanja. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.



IZVJEŠĆE HRVATSKOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO O OSOBAMA S INVALIDITETOM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatski zavod za javno zdravstvo na svojim je mrežnim stranicama objavio Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

Izvješće o osobama s invaliditetom sadrži prikaze općih sociodemografskih parametara te podatke o vrstama oštećenja za Republiku Hrvatsku te za svaku županiju zasebno. Sve obrade iz ovog izvještaja rađene su sa stanjem na dan 20. svibnja 2019. godine. Izvješće možete preuzeti na web stranici zavoda..



**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

SVJETSKI DAN MULTIPLE SKLEROZE - NOVE SMJERNICE U LIJEČENJU



Nakon što su u studenom prošle godine nakon 20 godina ukinute stare i donesene nove smjernice za liječenje multiple skleroze, svi oboljeli od te bolesti u Hrvatskoj dobili su mogućnost pravovremenog liječenja, rečeno je na okruglom stolu u povodu Svjetskog dana MS-a

Od MS-a u Hrvatskoj boluje 6200 osoba, a riječ je o kroničnoj i neizlječivoj upalnoj bolesti središnjeg živčanog sustava, koja može zahvatiti i mozak, moždano deblo te kralježničku moždinu. Javlja se u svim životnim dobima, a najčešće između 18. i 50. godine života, nepoznatog je uzroka i nepredvidljivog tijeka. "Prema novim smjernicama svi oboljeli od MS-a dobili su mogućnost pravovremenog liječenja, jer su ukinuta tri diskiminirajuća kriterija koja su bila preduvjet za liječenje, a to su dob do 55 godina, godina dana nakon postavljanja dijagnoze i dva liječenja relapsa u dvije godine. Anketa među oboljelima je pokazala da je gotovo polovica već osjetila promjenu u liječenju ili dobila lijek", istaknula je izvršna direktorica Saveza društava MS-a Hrvatske Dijana Roginić. Ističe kako ima prostora za daljnje pomake, jer dosta oboljelih još čeka lijek duže od godinu dana pa se nuda da će ubrzo svi oboljeli dobiti lijek odmah po postavljanju dijagnoze. Na okruglom stolu je istaknuto kako se danas u Hrvatskoj veliki dio bolesnika liječi bez ikakvih ograničenja, a to znači da odmah po postavljanju dijagnoze svatko može dobiti lijek koji mu modificira tijek bolesti, smanjuje invalidnost, broj relapsa i nove lezije. Poznato je da je MS drugi najčešći uzrok invaliditeta, odmah iza prometnih nesreća. U Savezu ističu kako je sljedeći važan korak uspostava registra oboljelih pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, kako bi se utvrdio točan broj osoba s MS-om. Na okruglom stolu moglo se isprobati i MS Glove VR Experience, to jest virtualnu stvarnost koja simulira simptome MS-a i svakodnevne poteškoće s kojima se suočavaju oboljeli. Putem posebno dizajnirane rukavice spojene s virtualnom stvarnošću, može se vidjeti koliko je ponekad teško uz MS obavljati i vrlo jednostavne zadatke. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na okruglom stolu je sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

VI. SIMPOZIJ ZA VODITELJE UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM



Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, u okviru trogodišnjeg programa "Zajedno u zajednici", organizirao je VI. Simpozij za voditelje udruga osoba s invaliditetom

Simpozij je održan u Zagrebu 20. i 21. svibnja 2019. godine s ciljem edukacije voditelja lokalnih udruga osoba s invaliditetom. VI. Simpozij svečano je otvorila saborska zastupnica Ljubica Lukačić. Uslijedila su izlaganja predstavnika resornih ministarstava:

1. Regulacija radnog odnosa zaposlenika udruga osoba s invaliditetom (Irena Cvitanović, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava),
2. Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima (Sanja Horvatić, Ministarstvo znanosti i obrazovanja),
3. Doprinos udruga osoba s invaliditetom u razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi/usluga (Zvjezdana Bogdanović, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku),
4. Izrada i donošenje Financijskog plana u organizacijama civilnog društva (Hajdica Filipčić, Ministarstvo financija).

Drugog dana Simpozija, 21. svibnja 2019. godine primjere dobre prakse predstavili su iz Zveze društv za cerebralno paralizo „Sonček“ iz Slovenije. Simpozij je završio s temom Prevencije sindroma sagorijevanja. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Simpoziju je sudjelovala Valentina Hojsak.

NACIONALNI DAN OBOLJELIH OD NEUROMUSKULARNIH BOLESTI

Dan 21. svibnja proglašen je Nacionalnim danom oboljelih od neuromuskularnih bolesti

Nacionalni dan oboljelih od neuromuskularnih bolesti, 21. svibnja obilježava se s ciljem kontinuiranog senzibiliziranja javnosti o potrebama i mogućnostima osoba oboljelih od mišićne distrofije i srodnih bolesti. Trenutno je poznato oko 40 neuromuskularnih poremećaja katalogiziranih u dvije grupe (neuropatijske i miopatijske) određene tipom tkiva koji je napadnut. Istovremeno ove grupe su katalogizirane u daljnje podgrupe. Kao cjelina, neuromuskularne bolesti pogađaju ljude u svim razdobljima života: djeca, adolescenti, odrasli ili starija dob, i to oba spola. Prisutnost ove bolesti je raširena u cijelom svijetu, nema zemlje niti regije bez osobe pogodjene nekim tipom mišićne distrofije ili neuromuskularne bolesti. Pojavljivanje neuromuskularnih bolesti je općenito 1 na svakih 1000 rođenih, dok je mišićna distrofija općenito blizu 1 na svakih 2000 rođenih, a u pojedinačnim raznolikostima najveća učestalost je nađena kod Duchenne mišićne distrofije (najčešćom i najtežom) gdje se pojavljuje kod 1 od 3500 rođene muške djece. Više o Nacionalnom danu oboljelih od neuromuskularnih bolesti možete pronaći na stranicama [Saveza društava distrofičara Hrvatske](#).



NACIONALNI DAN OSOBA S INTELEKTUALnim TEŠKOĆAMA

Na sjednici Hrvatskog sabora održanoj 31. ožujka 2017. godine jednoglasno je donesena odluka o proglašenju Nacionalnog dana osoba s intelektualnim teškoćama koji će se svake godine obilježavati 16. svibnja

Intelektualne teškoće su složena pojava stanja djeteta odnosno osobe, što je teško jedinstveno odrediti jer sadrži medicinske, psihološke, pedagoške i socijalne odrednice. Naime, nema jedne zadovoljavajuće definicije koja bi izrazila svu njezinu složenost. Prema suvremenim spoznajama i pristupu Svjetske zdravstvene organizacije, a na temelju podataka dostupnih iz AAMR-a, sada se intelektualne teškoće određuje kao: "...Značajno ograničenje u ukupnom životu pojedinca, karakterizirano bitnim ispodprosječnim intelektualnim funkcioniranjem koje je istodobno popraćeno smanjenom razinom u dvije ili više adaptivnih vještina. Područja adaptivnih vještina su: komunikacija, briga o sebi, stanovanje, socijalne vještine, samousmjeravanje, zdravlje i sigurnost, funkcionalna akademska znanja, slobodno vrijeme i rad. Intelektualne teškoće kao stanje utvrđuje se prije 18. godine života..." Intelektualne teškoće nije bolest i ne može se liječiti. Više o obilježavanju Nacionalnog dana osoba s intelektualnim teškoćama možete pronaći na stranicama Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama.

ODRŽANA 12. SJEDNICA ODBORA ZA PRAĆENJE OPERATIVNOG PROGRAMA "KONKURENTNOSTI I KOHEZIJA"



U Svetom Martinu na Muri održana je 12. sjednica Odbora za praćenje Operativnog programa "Konkurenčnost i kohezija", koji sadrži mјere i aktivnosti za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova u razdoblju 2014.-2020. godine

Temeljen na kohezijskoj politici EU ovaj program doprinosi cilju Ulaganje za rast i radna mjesta u znanstvenoj, socijalnoj i obrazovnoj infrastrukturi. Radi postizanja gospodarske i socijalne kohezije program je osmišljen kroz deset područja ulaganja temeljena na horizontalnim načelima koja se ugrađuju u pozive za dodjelu bespovratnih sredstava, a koja obuhvaćaju promicanje ravnopravnosti spolova, prava osoba s invaliditetom i održivi razvoj. Na sjednici je usvojeno Godišnje izvješće o provedbi OPKK za 2018., kao i plan njegove izmjene slijedom revizije učinkovitosti, vrednovanja sustava odabira projekata i poštivanja horizontalnih načela. U okviru sjednice usvojena su i druga izvješća o provedbi unutar prioritetnih osi te kriteriji i metodologija za odabir operacija u okviru pojedinih investicijskih prioriteta. Sudionici/e sjednice bili su i u posjeti projektima u Čakovcu (Međimurskom veleučilištu Čakovec, Razvojno-edukacijskom centru za metalku industriju i Tehnološko-inovacijskom centru Međimurje), Varaždinu (Regionalnom obrazovnom centru) i Sv. Ivanu Žabno (obilazak projektne lokacije - Željeznička postaja). Na sjednici je, ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada, sudjelovao Leke Sokolaj, izvršni direktor.

MEĐUNARODNI DAN OBITELJI

Sa željom da istaknu važnost obitelji za život svakog čovjeka, Ujedinjeni narodi su svojom Rezolucijom 1993. godine proglašili 15. svibanj Međunarodnim danom obitelji

Obitelj je institucija koja čuva ljudske vrijednosti, kulturni i povijesni kontinuitet generacija, faktor je stabilnosti i razvoja. Zahvaljujući "zdravim" obiteljima društvo napreduje i jača. Kroz povijest se razvijenost neke zemlje procjenjivala kroz stanje njezinih obitelji. Razlog je taj što prosperitet neke zemlje i danas izravno ovisi o njezinim građanima. Zato bi sve države trebale svim svojim obiteljima garantirati jednakost i ljudska prava, poticati zajedništvo u obavljanju kućanskih poslova i odgovornosti uz eliminiranje svake

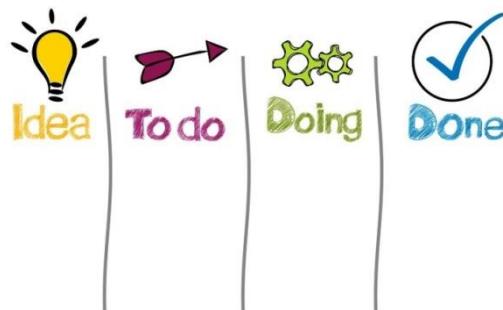
diskriminacije po spolu, pružiti im mogućnost zapošljavanja, omogućiti im obrazovanje i pomoći im da same brinu o sebi i tako pridonose razvoju društva. Činjenica je da se slika obitelji pod utjecajem društvenih promjena znatno izmijenila te da su proširene obitelji više postale izuzetak nego pravilo, da ubrzani tempo života ne ostavlja previše vremena da bismo jedni drugima uputili dovoljno toplih riječi ili pogleda, pažnje i razumijevanja. Stoga je zajednička poruka za sve nas da usprkos tome pokušamo očuvati toplinu, zajedništvo, ljubav među svim članovima svoje obitelji, jer bez nje bili bi izgubljeni, osamljeni i tužni. Obitelj je temelj iz kojeg kao djeca idemo u svijet i u koji bi se trebali uvijek radosno vraćati. Stoga je upravo ovaj dan, 15. svibanj, vrijeme da podijelimo sa svojom obitelji, dragim i bliskim osobama poput roditelja, braće, sestra, baka, djedova, ...što nam znače, da budemo zahvalni što ih svaki dan imamo uz sebe te da se prisjetimo rečenice koju svi tako rado upotrebljavamo „Obitelj je uvijek na prvom mjestu“. Članovi obitelji ne moraju vam nužno biti krvno srodstvo, to su ljudi koji vam pružaju potporu, sigurnost, nježnost, ljudi u koje imate povjerenja i koji vas bezuvjetno vole.



NACIONALNA ZAKLADA NAJAVILA NOVE RADIONICE

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva najavljuje nastavak održavanja radionica za potencijalne prijavitelje projekata u okviru Europskog socijalnog fonda

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u sklopu Programa podrške i provedbe programa EU te u suradnji s regionalnim suradnjim organizacijama nastavlja s provedbom radionica namijenjenih udrugama i drugim potencijalnim prijaviteljima na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda, koje uopće nemaju ili imaju malo iskustva u području upravljanja projektnim ciklusom, procjenom potreba u lokalnoj zajednici, osiguravanjem



kvalitetne provedbe projekata, menadžmentom volontera i drugim relevantnim temama. Cilj je ovih radionica upoznati sudionike s osnovnim pojmovima vezanima uz teme korisne prilikom osmišljavanja projektnih prijedloga, s osobitim naglaskom na mogućnosti prijava na pozive za dodjelu bespovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda. Raspored radionica po gradovima: **Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Varaždin/Čakovec...** Prijavnim obrascima za sudjelovanje bit će moguće pristupiti na poveznici: <https://www.financijskepodrske.hr>



NACIONALNI DAN OSOBA S CEREBRALNOM PARALIZOM



05.05.
Nacionalni dan osoba s
cerebralnom paralizom



Nacionalni dan osoba s cerebralnom

paralizom je u Hrvatskoj prvi put obilježen 5. svibnja 2001. godine. Cerebralna paraliza po prvi put je uvedena u medicinsku literaturu još 1862. godine pod imenom Morbus Little, kada je engleski ortoped W. J. Little opisao 63 djece sa specifičnim poremećajima kretanja smatrajući ih posljedicom oštećenja mozga tijekom patološke trudnoće. Cerebralna paraliza je grupa poremećaja pokreta i položaja uzrokovana oštećenjem mozga u ranim stadijima razvoja. Kontrola pokreta često postaje loša, iako je oštećenje mozga neprogresivno. Oštećenje može nastati prije, za vrijeme ili nakon porođaja. Na razini promicanja i unaprjeđenja zdravlja potrebna je trajna senzibilizacija i upoznavanje šire javnosti s problemima s kojima se susreću osobe s cerebralnom paralizom. Važno je stalno iznova usmjeravati pažnju društva na psihološke, socijalne, medicinske i ekonomski aspekte cerebralne paralize. Cilj Nacionalnog dana osoba s cerebralnom paralizom je informiranjem građana promjeniti sliku o cerebralnoj paralizi te omogućiti osobama s cerebralnom paralizom uključivanje u život zajednice. Nužno je omogućiti obrazovanje prilagođeno mogućnostima osobe s cerebralnom paralizom što ujedno povećava konkurentnost na tržištu rada. Promicanje i poštivanje različitosti u društvu se potiče i zapošljavanjem osoba s cerebralnom paralizom. Uključivanje u radnu sredinu pomaže u rušenju predrasuda te donosi financijsku samostalnost osoba s cerebralnom paralizom. Više o Nacionalnom danu osoba s cerebralnom paralizom možete pronaći na <https://www.hsucdp.hr/>.

11 GODINA STUPANJA NA SNAGU KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM

Republika Hrvatska potpisala je Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom 30. ožujka 2007. godine.

Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom Generalna skupština Ujedinjenih Naroda **usvojila je 13. prosinca 2006. godine, a Republika Hrvatska ju je potpisala 30. ožujka 2007. godine. Sabor Republike Hrvatske ju je ratificirao 1. lipnja 2007. godine.**



Time je Hrvatski sabor kao najviše zakonodavno tijelo iskazao svoje opredjeljenje, odnosno opredjeljenje čitavog hrvatskog društva i njegovih institucija za puno ostvarivanje svih temeljenih ljudskih prava osoba s invaliditetom u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska je tako usvojila stajalište da osobe s invaliditetom uključuju one osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na jednakoj osnovi s drugima. Svrha Konvencije je promicanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda svih osoba s invaliditetom i promicanje poštivanja njihovog urođenog dostojanstva.

U Hrvatskoj svjedočimo donošenju zakonskih odredbi koje promiču prava osoba s invaliditetom, velikim naporima i energiji pokreta osoba s invaliditetom te mnogim inicijativama s ciljem izjednačavanja mogućnosti. Međutim, čini se da su na razini svijesti cjelokupnog društva potrebni dodatni naporci koji bi rezultirali strukturalnim i održivim promjenama.

"Konvencija ne traži da osobe s invaliditetom imaju neka nova prava. Ona ne traži ništa više od onoga što drugi ljudi već imaju – ona traži da osobe s invaliditetom uživaju iste mogućnosti u društvo koje već imaju svi drugi!" - Thomas Schindlmayr.



**SVJETSKI DAN ZDRAVLJA - 7.
TRAVNJA**

Ovogodišnji slogan i cilj Svjetske zdravstvene organizacije je „Sveobuhvatna zdravstvena pokrivenost- zdravstvena zaštita za sve“.

Ovogodišnji slogan i cilj Svjetske zdravstvene organizacije je „Sveobuhvatna zdravstvena pokrivenost – zdravstvena zaštita za sve“, a ključ za postizanje tog cilja je osigurati svakoj osobi potrebnu zdravstvenu skrb onda kad joj je potrebna i u svojoj lokalnoj zajednici. Usprkos napretku koji je postignut u većini zemalja svijeta, milijuni ljudi još uvijek nemaju pristup zdravstvenoj skrbi. Milijuni ljudi su prisiljeni birati između zdravstvene zaštite i drugih dnevnih troškova kao što su hrana, odjeća, te stanovanje. Zbog toga je fokus Svjetske zdravstvene organizacije, povodom ovogodišnjeg Svjetskog dana zdravlja, sveobuhvatna zdravstvena pokrivenost populacije – zdravlje za sve. Sveobuhvatna zdravstvena zaštita podrazumijeva da svatko i svugdje može pristupiti osnovnim zdravstvenim uslugama bez suočavanja s finansijskim teškoćama. Sveobuhvatnost zdravstvene zaštite se odnosi na osiguravanje minimalnog paketa zdravstvenih usluga i finansijsku zaštitu, ali i osiguranje pokrivenosti širokog spektra zdravstvenih usluga koje iz dana u dan postaju dostupne. Ona se odnosi na medicinsko liječenje pojedinaca, ali obuhvaća i usluge namijenjene cijeloj populaciji kao što su nacionalni preventivni programi ili javnozdravstvene kampanje. Sveobuhvatnost se ne odnosi samo na zdravstvenu zaštitu i financiranje zdravstvenog sustava zemlje. Ona obuhvaća sve komponente zdravstvenog sustava: sustave i pružatelje zdravstvene skrbi, zdravstvene ustanove i komunikacijske mreže, zdravstvene tehnologije, informacijske sustave, mehanizme osiguranja kvalitete, upravljanje i zakonodavstvo. Sveobuhvatna zdravstvena zaštita je stvar političkog izbora države koji zahtjeva viziju, hrabrost i dugoročno planiranje.



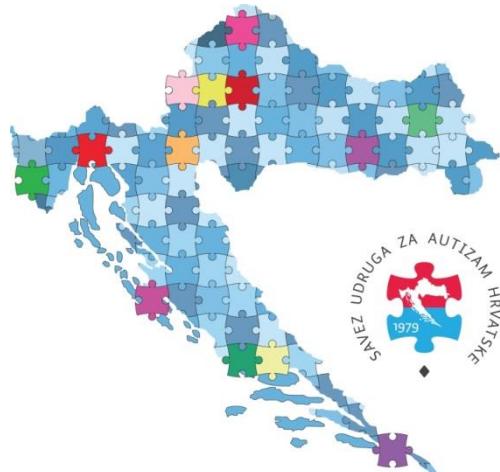
GOSTOVANJE NA Z1



U emisiji "Isli smo" na Z1 televiziji 04. travnja 2019. godine gostovala je Marica Mirić, dopredsjednica HSUIR-a, Leke Sokolaj, izvršni direktor HSUIR-a te Ivana Znaor, stručna suradnica. Emisiju možete pogledati na web stranici HSUIR-a

SVJETSKI DAN SVJESNOSTI O AUTIZMU

Glavna skupština Ujedinjenih naroda je odabrala 2. travnja za obilježavanje Svjetskog dana svjesnosti o autizmu, čime želi skrenuti pozornosti javnosti diljem svijeta na sve veći problem ovoga složenog poremećaja koji se kod pojedinaca najčešće razvije u prve tri godine života i uglavnom traje do kraja života. Autizam se danas definira kao organski razvojni defekt mozga koji se očituje teškoćama u društvenim interakcijama i komunikaciji te neuobičajenim ponašanjem. Svjetska je znanost, zahvaljujući pronalascima s područja genetike, neurologije i drugih znanosti mnogo toga spoznala o čimbenicima povezanim s autizmom, ali još nije u potpunosti razjasnila zbog čega nastaje navedeni spektar poremećaja. Prema zadnjem istraživanju, bilježi se stalni porast autističnih poremećaja, čija se pojavnost u proteklih 50 godina povećala za čak 15 puta. Procjenjuje se da u Republici Hrvatskoj živi oko 12 000 osoba s autizmom. Savez udruga za autizam Hrvatske obilježio je Svjetski dan svjesnosti o autizmu zajedničkim akcijama udruga članica u gradovima diljem Hrvatske i centralnim događanjem u Zagrebu 02. travnja 2019.



XII. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA

29. ožujka 2019. godine održana je sjednica Nadzornog odbora te proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a

Na sjednici Nadzornog odbora HSUIR-a pregledano je cijelokupno Izvješće o radu i Financijsko izvješće za 2018. godinu. Nadzornom odboru dano je na uvid cijelokupno poslovanje HSUIR-a.

Nadzorni odbor utvrdio je sljedeće:



- knjigovodstvo Saveza vodi se po kontnom planu i propisima za neprofitne organizacije
- sva dokumentacija uredno se vodi sukladno zakonskim propisima
- HSUIR uredno dostavlja nadležnim institucijama svu potrebnu dokumentaciju o izvršavanju programa/projekata.

Nakon Nadzornog odbora održana je proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Predsjedništvo je jednoglasno usvojilo i pohvalilo Izvješće o radu HSUIR-a za 2018. godinu. Na sjednici Predsjedništva podneseno je izvješće kampanje „Tjedan dana s invalidima rada“ Predsjedništvo je iscrpno izvješteno o provedbi projekata i programa koje provodi HSUIR.

SJEDNICA POVJERENSTVA VLADE HRVATSKE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

**U Ministarstvu za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu
politiku 27. ožujka 2019. godine
održana je sjednica
Povjerenstva Vlade Republike
Hrvatske za osobe s
invaliditetom**



Uz članove Povjerenstva sjednici je nazوčila i ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak te saborska zastupnica Ljubica Lukačić.

Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

1. Usvajanje zapisnika sa sjednice Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom održane 28. studenog 2018.
2. Opći komentar br. 7. (2018.) o sudjelovanju osoba s invaliditetom, uključujući djecu s invaliditetom putem njihovih predstavničkih organizacija, u provedbi i praćenju Konvencije – SOIH
3. Zaključci s održanog Okruglog stola na temu „Primjena znaka pristupačnosti u Republici Hrvatskoj“
4. Skrb o osobama s autizmom – Rijeka, Split i Osijek
5. Zaključci sa Savjetodavnih regionalnih radionica o provedbi i praćenju provedbe Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine i Konvencije o pravima osoba s invaliditetom UN-a
6. Razno

Na sjednici je nazočio izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj.

SASTANAK RADNE SKUPINE ZA IZRADU NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O INKLUZIVNOM DODATKU

U Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 25. ožujka 2019. godine održan je sastanak Radne skupine za izradu Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku

Zakon o inkluzivnom dodatku objedinjavao bi prava iz više zakona koja su u nadležnosti Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Zakon bi osigurao, u jednom pravu, potrebnu potporu osobama s invaliditetom i djeci s poteškoćama u razvoju. Inkluzivni dodatak ostvarivala bi osoba s utvrđenim trajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i djelotvorno sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti radi uključivanja u svakodnevni život.



Predstavnici ministarstva na sastanku su iznijeli popis i vrijednost povlastica za osobe s invaliditetom na godišnjoj razini. Članovi Radne skupine su se složili da parametri za ostvarivanje prava na inkluzivni dodatak ne mogu biti ni imovinski ni dohodovni cenzus. Izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj podsjetio je da su četiri razine funkcionalnosti premalo te da dolazi do preklapanja u vještačenju zbog čega je predložio sedam razina funkcionalnosti. Na sastanku je iznesen opći stav o potrebi osnivanja manjih radnih skupina koje bi bile učinkovitije u samoj izradi Nacrtu prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku.

**ASTANAK STRUČNOG SAVJETA
PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S
INVALIDITETOM**



***U Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom 25.
ožujka 2019. godine održan je II. sastanak III. saziva
Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom***

Tema sastanka je bile participacija osoba s invaliditetom u donošenju pravnih propisa i primjena Pravilnika o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima. Raspravljaljalo se o važnosti sudjelovanja osoba s invaliditetom, predstavnika osoba s invaliditetom i roditelja djece s teškoćama u radnim skupinama državnih i javnopravnih tijela nadležnih za izradu nacrta prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa, sudjelovanju u e-Savjetovanjima, te postupcima donošenja lokalnih strategija i procesima donošenja drugih važnih dokumenta za osobe s invaliditetom. Raspravljaljalo se i o ulozi Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom kao i mogućnosti zagovaranja prava i interesa osoba s invaliditetom kod državnih institucija. Vezano za Pravilnik o pomoćnicima u nastavi i stručnim komunikacijskim posrednicima razmatrali su se propisani uvjeti koje pomoćnici u nastavi moraju ispunjavati, njihovo sposobljavanje i educiranje, verifikacije stecene stručnosti, problem nedostatka pomoćnika osobito u manjim mjestima, njihovi uvjeti rada i mala naknada za rad. Zaključeno je da za sljedeću školsku godinu predstoje mnogi izazovi na kojima zbog ranijih rokova upisa djece s teškoćama treba što je moguće prije početi raditi. Na sastanku je donesena odluka o sastancima Stručnog savjeta u užem sastavu. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na sastanku je sudjelovao Leke Sokolaj.

KOORDINACIJSKI SASTANAK 8. I 9. CENTRA ZNANJA



Koordinacijski sastanak 8. i 9. Centra znanja za društveni razvoj održan je od 20. do 22. ožujka 2019. godine u Zadru, u IMPACT-u – Europskom centru za međusektorsku suradnju.

Na sastanku koji je počeo u srijedu 20. ožujka, predstavnici Nacionalne zaklade su se osvrnuli na dosadašnju provedbu Razvojne suradnje te na nove mogućnosti suradnje u 2019. godini. Nakon uvodnih osvrta, predstavnici 8. i 9. Centra znanja prikazali su svoja postignuća u 2018. godini. Tijekom drugog dana održane su dvije radionice za predstavnike Centara znanja. Nives Ivelja i Slobodan Škopelja iz Udruge „MI“ iz Splita educirali su prisutne o sustavu kvalitete djelovanja u organizacijama civilnog društva, dok su Tamara Dabić i Zoran Cipek iz Makronove – ustanove za obrazovanje odraslih održali edukaciju o uspješnom prevladavanju stresnih situacija. Posljednjeg dana koordinacijskog sastanka predstavnici Centara znanja educirali su se o upravljanju vremenom, ciljevima i prioritetima. Završni dio sastanak održan je s vodstvom Zaklade na kojem su predstavljena unapređenja u provedbi Razvojne suradnje u slijedećem razdoblju.

SVEČANO OTVOREN OBNOVLJENI POGONI TISKA I KARTONAŽE U NOVAKIMA

Preuređeni pogon Ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom otvoren je 22. ožujka u Novakima

URIHO-va tiskara, prvotno smještena u Gundulićevoj ulici, nasljednik je prve zagrebačke knjigovežnice te ima dugu tradiciju, a zadnjih sedam godina djeluje u Novakima. Ovaj objekt je funkcionalan, prilagođen i jamči uvjete za jednako zapošljavanje osoba s invaliditetom s ostalim građanima na tržištu rada. Preuređenje objekta financirano je namjenskim sredstvima Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te Grada Zagreba. U novim adaptiranim prostorima opremljenim modernom tehnologijom, osobe s invaliditetom moći će bez ikakvih arhitektonskih barijera svakodnevno obavljati dnevne aktivnosti i poslove. U pogonu tiska i kartonaže proizvodi se sve što spada u offset tisk - tiskaju se knjige, monografije, kalendari, brošure, časopisi, blokovi, kuverte, memorandumi, letci, plakati, razne etikete, privjesnice, fascikli, mape i vrećice.



50 GODINA SPORTSKOG DRUŠTVA INVALIDA "HRABRI"

Na Nacionalni dan invalida rada, 21. ožujka, Sportsko društvo invalida rada 'Hrabri' obilježilo je, u dvorani Tehnike u Zagrebu, svojih 50 godina postojanja, pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske



Kolinde Grabar-Kitarović i gradonačelnika Zagreba Milana Bandića

Cilj proslave bio je promocija postignuća Društva i podizanje svijesti o sportu i tjelesnim aktivnostima za osobe s invaliditetom. Naime, Društvo je osnovano sa ciljem okupljanja osoba s invaliditetom svih kategorija, ukazujući populaciji osoba s invaliditetom da će im sport i rekreacija u funkciji rehabilitacije pomoći u svakodnevnom prevladavanju životnih teškoća. Tijekom svih godina članovi Društva uspjeli su uspješnim radom i aktivnostima motivirati mnoge osobe s invaliditetom, pogotovo one koje su prošle Domovinski rat, da u svojim sredinama diljem Hrvatske osnuju sportske udruge osoba s invaliditetom. Neki od članova SDI-a Hrabri su sudionici i višestruki nosioci olimpijskih, svjetskih i europskih odličja i medalja. Predsjednik, osnivači i gosti održali su govore koji prikazuju važnost djelovanja i postojanja Hrabrih. Na svečanosti je predstavljena monografija kao pisani trag za sve buduće generacije i to zahvaljujući volonterskom radu: Marijana Anića, Ivana Ivice Lazića, Nikole Neralića, Josipa Petrača, Zorana Stojanovića, Roka Mikelina i Šime Mišure te suradnice u izradi monografije Valentine Hojsak. Za grafičko oblikovanje i tisak zaslužan je URIHO Zagreb. Moderatorica proslave je bila Rosanda Tometić, a za glazbeni ugodač pobrinula se opera pjevačica Marija Lešaja.

„Nije važno što je osoba s invaliditetom izgubila, nego što joj je preostalo“.

Svjetski dan sindroma Down



Down Syndrome International je službeno odredio 21. ožujak kao Svjetski dan osoba sa sindromom Down

Navedeni datum je izabran kako bi označio jedinstvenost sindroma Down u potrostručenju, trisomiji, 21. kromosoma. Svjetski dan sindroma Down prvi put je obilježen u Singapuru 2006. godine, a mnoge organizacije širom svijeta pridružile su se ovoj proslavi kroz razna događaja i aktivnosti. Sindrom Down je genetski poremećaj koji je uzrokovan prisutnošću jednog kromosoma viška, a nastaje u trenutku začeća. Uzrok sindroma otkrio je 1959. godine francuski genetičar Jerome Lejeune. Na 21. paru kromosoma otkrio je još jedan kromosom viška, umjesto 2, tu su se nalazila 3 kromosoma, a u cijeloj stanici umjesto 46, ukupno 47 kromosoma. Ime Down potječe od imena engleskog liječnika Johna Langdona Downa koji je 1866. prvi opisao sindrom, gotovo 100 godina prije nego što je pronađen uzrok poremećaju. Obilježavajući Svjetski dan sindroma Down pokušavamo osvijestiti zajednicu o problemima s kojima se susreću osobe sa sindromom Down, ali i podsjetiti kako su isti punopravni

članovi našeg društava. Procjene govore da se danas u svijetu pojavljuje prosječno 1 slučaj na 1000 živorođeni. U Hrvatskoj danas živi oko 1.800 osoba sa sindromom Down. Kao najčešći predisponirajući rizični čimbenik za pojavu ovog sindroma spominje se dob majke. Rizik kod trudnica u dobi od 20 godina iznosi 0,066% ili 1:1500 i višestruko je niži u odnosu na majke u dobi od 40 godina, kod kojih iznosi 1,0% ili 1:100. Iako incidencija nije visoka, obzirom na trajne teškoće koje ostavlja na pojedinca, njihovu obitelj i zajednicu, sindrom Down predstavlja značajan javnozdravstveni problem. Radi se prije svega o osjetljivom pitanju koje zahtjeva multidisciplinarni pristup u prevenciji i organizaciji skrbi za osobe s ovim sindromom. Za sve osobe sa sindromom Down potrebno je osigurati adekvatnu zdravstvenu i socijalnu skrb te ih uključiti u programe za samostalan život. Posebno je potrebno kontinuirano provoditi programe osvjećivanja zajednice i zagovarati programe inkluzije te programe potpore njihovim obiteljima. Svi ovi aspekti skrbi sastavni su dio ideje obilježavanja Svjetskog dana.

TJEDAN MOZGA

Hrvatsko društvo za neuroznanost, Hrvatski institut za istraživanje mozga i Znanstveni centar izvrsnosti za temeljnu, kliničku i translacijsku neuroznanost Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, od 11. do 17. ožujka 2019. godine, osamnaesti puta u Hrvatskoj organizirali su Tjedan mozga

Hrvatsko društvo za neuroznanost, Hrvatski institut za istraživanje mozga i Znanstveni centar izvrsnosti za temeljnu, kliničku i translacijsku neuroznanost Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, **od 11. do 17. ožujka 2019. godine, osamnaesti puta u Hrvatskoj organizirali Tjedan mozga**, kampanju u svijetu poznatu kao Brain Awareness Week. U organizaciji su im se pridružile sastavnice Sveučilišta u Splitu, Osijeku i Rijeci te članovi Hrvatskog društva za neuroznanost u tim sveučilišnim središtima. Istodobno se uključili su se aktivnosti iz sveučilišnih centara u Zadru, Dubrovniku, Varaždinu, kao i u zdravstvenim ustanovama u Zagrebu i drugim gradovima. Kao i svake godine organiziran je Simpozij o istraživanju i bolestima mozga. Simpozij je održan **14. ožujka. 2019. u dvorani Cačković, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Šalata 3b**. Cilj kampanje je upoznati široj javnosti sa značenjem istraživanja mozga u 21. stoljeću – Stoljeću uma. Hrvatsko društvo za neuroznanost ove je godine izabralo zanimljivu temu za Tjedan mozga s ciljem nastavka dijaloga s javnošću o značajnim pitanjima iz istraživanja mozga: **Učenje i pamćenje**.



Izvor: www.hiim.unizg.hr

INFORMACIJE ZA UMIROVLJENIKE S BENEFICIRANIM RADNIM STAŽEM

**Rad i korištenje
mirovine
2019.**

mirovinsko.hr

hzmo
HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE

Obavještavamo umirovljenike s beneficiranim radnim stažem o mogućnosti ostvarivanja povoljnije mirovine za sve osobe s invaliditetom koji su ostvarili beneficirani radni staž te po istome i otišli ranije u mirovinu, a bili su osigurani u oba mirovinska stupa (osnovna mirovina iz prvog stupa, a dio mirovine po programu mirovinskog osiguravajućeg društva iz drugog stupa)

Naime, prema članku 50. stavak 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 115/18), beneficirani korisnici mirovine (otišli u mirovinu koristeći staž s povećanim trajanjem) koji su ostvarili svoje mirovine prema propisima koji su važili do kraja 2018., odnosno kojima je u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2018. određena osnovna mirovina iz prvog stupa, a mirovina prema programu mirovinskog osiguravajućeg društva iz drugog stupa, mogu u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovih izmjena zakona (najkasnije do 31.03.2019.) podnijeti zahtjev za određivanje mirovine kao da su bili obvezno osigurani isključivo u prvom stupu (što je za njih dosta povoljnije jer tada ostvaruju pravo na dodatak na mirovinu u iznosu od 27%).

S obzirom da njima ranije nije bio omogućen prijelaz u prvi stup te ostvarivanje dodatka na mirovinu od 27%, navedeno je imalo za posljedicu niže mirovine za ove korisnike, te je ovom posljednjom izmjenom Zakona o mirovinskom osiguranju dana mogućnost da osobe s invaliditetom koje su odradile cijelokupni radni vijek i stekle uvjet za ostvarivanje starosne mirovine uz smanjivanje godina uvjeta za ostvarivanje iste (beneficirani radni staž) mogu ostvariti navedeni dodatak. Prijave za povratak te izračun mirovine kao da su bili osigurani samo u prvom stupu (generacijske solidarnosti) podnose se nadležnoj područnoj službi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje HZMO) zaključno do dana 31. ožujka 2019. poslije kojeg se više ne može zatražiti povoljniji izračun mirovine.

RAZUMNA PRILAGODBA U SUSTAVU ZDRAVSTVA



U okviru kampanje „I dalje aktivne“ Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske u partnerstvu s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom organizirala je skup povodom Međunarodnog dana žena

Arhitektonske i komunikacijske prepreke u dostupnosti zdravstvenih usluga, nepostojanje prilagođene medicinske opreme i pomagala, problemi komunikacije i udaljenost od zdravstvenih ustanova tek su neki od problema žena s invaliditetom.

Po podacima iz Registra Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Republici Hrvatskoj je evidentirano 202.114 žena s invaliditetom. Njih 16.444 su djevojčice i djevojke u dobi do 18 godina, 75.781 ih je u radno aktivnoj dobi do 64 godine, dok ih je najviše - 109.886 starije od 65 godina. Najviše ih, 31 posto, živi u Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Anka Slonjšak istaknula je da su brojne preporuke poslane na adresu Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje te jedinica lokalne i područne samouprave, a odnose se na probleme kao što su nepostojanje kosina na ulazima, liftova, platformi... Posebnu pozornost, naglasila je Slonjšak, treba posvetiti preventivnim pregledima, naročito ginekološkom pregledu i pregledu dojki, na što je odaziv slab, nerijetko i zato što žene imaju problem pristupačnosti, ali i komunikacije sa zdravstvenim osobljem. Ured pravobraniteljica je u suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje krenuo u proces edukacije zdravstvenih djelatnika.

Koordinatorica Mreže žena s invaliditetom Marica Mirić poručila je kako je ponekad malo potrebno da se unaprijedi život žena s invaliditetom, a posebno je izdvojila probleme žena u ruralnim područjima. Istaknula je kako svi žele živjeti od svog rada, pa i osobe s invaliditetom i to im treba omogućiti. Usprkos prihvaćanju pojedinih preporuka i vidljivim pomacima, smatramo kako još uvijek postoji značajni prostor za unapređenje dostupnosti zdravstvenog sustava, zaključila je pravobraniteljica Slonjšak. Na skupu su svoja iskustva u sustavu zdravstva ispričale žene s intelektualnim oštećenjem, mišićnom distrofijom, gluhoćom, slijepoćom, tjelesnim invaliditetom, cerebralnom paralizom, multiplom sklerozom

kako bi se video sprktao barijera i problema. Zaključke sa skupa organizatori će predati Ministarstvu zdravstva jer Republika Hrvatska do 2021. godine mora poslati izvješće Odboru Ujedinjenih naroda kako bi postigli rezultate s kojima ćemo biti zadovoljni i mi i sustav – kazala je koordinatorica Mreže žena s invaliditetom, Marica Mirić. Hrvatski savez udruga invalida rada sudjelovao je na skupu.

ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INTELEKTALNIM TEŠKOĆAMA NA OTVORENOM TRŽIŠTU RADA



U četvrtak, 07. ožujka 2019. godine u Domu invalida Domovinskog rata, Hrvatski savez udruga osoba s intelektualnim teškoćama održao je konferenciju “Zapošljavanje osoba s intelektualnim teškoćama na otvorenom tržištu rada”.

Konferencijom se prikazalo sadašnje stanje zaposlenosti osoba s intelektualnim teškoćama, dosadašnji zakonodavni okvir, teškoće pri zapošljavanju osoba s intelektualnim teškoćama, ali i primjeri dobre prakse. Prikazani su i alternativni oblici radnih aktivnosti u suradnji s gospodarskim subjektima u udrugama članicama Hrvatskog saveza udruga osoba s intelektualnim teškoćama.

Na Konferenciji su sudjelovale osobe s intelektualnim teškoćama, roditelji i zakonski zastupnici, predstavnici ministarstava, ustanova i udruga osoba s invaliditetom. Konferenciji je ispred HSUIR-a prisustvovao izvršni direktor Leke Sokolaj.

MEĐUNARODNI DAN ŽENA



Prvi Dan žena obilježen je 8. ožujka 1909. godine u SAD-u deklaracijom koju je donijela Socijalistička partija Amerike

Prvi Dan žena obilježen je 08. ožujka 1909. godine u SAD-u deklaracijom koju je donijela Socijalistička partija Amerike. Taj dan predstavlja povijesnu borbu žena za ravnopravnost kojom su izborile pravo glasa, pravo na obrazovanje, pravo na odabir majčinstva, pravo na obnašanje svih funkcija u društvu te sva temeljna prava osigurana zakonima. Unatoč tome, još uvijek postoje kulture poput onih u zemljama Trećeg svijeta, koje žene smatraju manje vrijednima, a i u mnogim razvijenim zemljama jednakost žena i muškaraca tek je mrtvo slovo na papiru.

Kako je sve počelo?

Ideja za obilježavanjem Međunarodnog dana žena pojavila se početkom 20. stoljeća, u doba brze industrijalizacije i ekonomске ekspanzije, koja je često dovodila do protesta zbog loših radnih uvjeta. Sve je počelo u New Yorku 8. ožujka 1857. godine, kada su radnice u tvornici tekstila štrajkale zahtijevajući bolje uvjete rada i veće plaće, a dva mjeseca kasnije osnovale su sindikat. Protesti i štrajkovi žena nastavili su se sljedećih godina, a jedan od najpoznatijih bio je 1908. godine, kada je 15 tisuća žena protestiralo kroz New York tražeći pravo glasa, bolje plaće i kraće radno vrijeme. Dvije godine kasnije, 1910. godine, obilježavanje Dana žena postalo je službeno. Te godine održana je u Kopenhagenu **prva međunarodna** ženska konferencija u organizaciji Socijalističke internationale, na kojoj je odlučeno da će se svake godine 8. ožujka obilježavati Međunarodni dan žena, a prijedlog za to dala je slavna njemačka socijalistica Clara Zetkin. Požar u tvornici Triangle Shirtwaist u New Yorku 1911. godine, u kojem je poginulo više od 140 žena zbog slabih mjera sigurnosti na radu, bio je još jedan okidač za nastavak borbe za njihova prava. Uoči Prvog svjetskog rata, točnije 8. ožujka 1913. godine žene diljem Europe održale su demonstracije za mir, od kojih su one u Rusiji bile prva faza revolucije u toj zemlji. Nakon uspostave boljševičke vlasti taj dan je postao državni praznik i koristio se za obilježavanje herojstva radnika na nagovor boljševičke feministkinje Aleksandre Kolontaj.

Godina 1975. proglašena je Međunarodnom godinom žene, a Ujedinjeni narodi su od tada i službeno počeli obilježavati Međunarodni dan žena. Mnoge današnje organizacije u svijetu obilježavaju ga, a neke se od njih nastoje izboriti za to da ovaj dan posvećen ženama postane državnim praznikom u zemljama u kojima to još uvijek nije.

Zamijenjen Majčinim danom

S godinama je ovaj praznik izgubio svoju ideologiju te dijelom zbog toga što se povezivao s komunizmom u mnogim državama se od 1930-ih obilježava kroz Majčin dan. Dan žena je ostao državnim praznikom u Rusiji, Bjelorusiji, Ukrajini, Kazahstanu, Kirgistanu, Moldaviji, Mongoliji i Tadžikistanu, a od šezdesetih godina prošlog stoljeća počele su ga ponovno slaviti feministice. Godine 1975. Ujedinjeni narodi su službeno počeli obilježavati Međunarodni dan žena.

Međunarodni dan rijetkih bolesti



Međunarodni dan rijetkih bolesti obilježava se 28. veljače zbog potrebe senzibilizacije društva i upoznavanja s teškoćama s kojima se susreću oboljeli

Rijetke bolesti javljaju se kod manje od pet pojedinaca na 10.000 (1:2.000) stanovnika, a procjenjuje se da postoji između 7.000 do 8.000 različitih vrsta rijetkih bolesti u svijetu.

Procjenjuje se da 36 milijuna osoba oboljelih od rijetkih bolesti živi u Europi. Prema Nacionalnom programu za rijetke bolesti 2015. - 2020., Hrvatski zavod za javno zdravstvo je u suradnji s Ministarstvom zdravstva RH i Hrvatskim savezom za rijetke bolesti započeo prikupljanje podataka o osobama koje boluju od rijetkih bolesti. Do sada su prikupljeni podaci za 3 950 oboljelih osoba.

Rijetke bolesti su teške, kronične, često degenerativne i smrtonosne bolesti, a kod 50% njih prvi simptomi se javljaju u djetinjstvu. Većina rijetkih bolesti su genetičke ili prirođene, među njih se ubrajaju i zločudne bolesti, rijetke infekcije, alergijske/autoimune bolesti, otrovanja i degenerativni poremećaji. Kvaliteta života oboljelih često je smanjena nedostatkom ili gubitkom samostalnosti, što pojačava nedostatak nade u učinkovitost terapije te manjak praktične podrške u svakodnevnom životu. Rijetke bolesti su teško opterećenje za

cijelu obitelj oboljele osobe jer se nailazi na velike poteškoće u traženju adekvatne terapije. Poteškoće proizlaze iz nemogućnosti postavljanja ispravne dijagnoze, nedostatku informacija, znanstvenog iskustva, adekvatne i kvalitetne zdravstvene skrbi, socijalnih posljedica, visokih cijena nekolicine poznatih lijekova i terapija, i na kraju, zbog propusta u dostupnosti terapija i skrbi. Životni vijek oboljelih nerijetko je skraćen, u usporedbi s ostalim bolestima, liječenje rijetkih bolesti je otežano. Ipak, ako se otkriju na vrijeme, mnoge od ovih bolesti mogu se uspješno liječiti i kontrolirati.

Hrvatski savez za rijetke bolesti je tijekom cijelog mjeseca veljače održavao niz edukativnih predavanja. Cilj predavanja svakako je bio prijenos znanja kako bi se na temelju simptoma mogla prepoznati rijetka bolest te djelovati na vrijeme i pravi način.

NACIONALNI DAN BORBE

PROTIV VRŠNJAČKOG

NASILJA

I ove godine diljem Republike Hrvatske mnogi su obukli ružičastu majicu u znak borbe protiv vršnjačkog nasilja. Podsjetnik je to na 2007. godinu kada je dječak u Kanadi, obukao ružičastu majicu u znak potpore majci oboljeloj od karcinoma dojke i bio izložen vršnjakom nasilju. Od tog dana, svake posljednje srijede u veljači tradicionalno se obilježava Dan ružičastih majica, Međunarodni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja.



2017. godine Hrvatski sabor je, na inicijativu Centra za edukaciju i prevenciju nasilja, potvrdio ovaj dan kao Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja.

Tako se brojnim aktivnostima osvijestili javnost o nasilju, njegovim posljedicama, ali i snazi koju pozitivne društvene vrijednosti i poštivanje različitosti imaju na djecu i mlade. Nasilje danas nije samo verbalno ili fizičko, već je sve je izraženije u virtualnom svijetu i društvenim mrežama koje djeca i mladi svakodnevno koriste. Od iznimne je važnosti sustavna provedba preventivnih aktivnosti usmjerenih razvoju socijalnih i emocionalnih vještina te podizanju svijesti i znanja o pojavi vršnjačkog nasilja. Ovaj dan treba biti podsjetnik i ohrabrenje svima koji su zlostavljeni, koji doživljavaju bilo koji oblik nasilja da skupe hrabrost i prijave nasilnike. Mi odrasli trebamo biti modeli tolerancije, ali i podrška djeci i mladima na njihovom putu odrastanja i svojim djelovanjem osigurati svakom djetetu pravo na sigurno i poticajno okruženje u zajednici. **Upravo zato svi zajedno moramo reći #Nasiljeprestajeovdje**

KONFERENCIJA O USLUZI OSOBNE ASISTENCIJE



U organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom te u suradnji s Ministarstvom za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 05. veljače 2019. godine u Zagrebu je održana „Konferencija o usluzi osobne asistencije“

Cilj Konferencije bio je prikazati dosadašnja iskustva u provođenju usluge osobne asistencije i utvrditi preduvjete za pravni okvir prilikom izrade nacrta Zakona o usluzi osobne asistencije. Obzirom na neprocjenjivo iskustvo koje su udruge kao pružatelji usluge osobne asistencije stekli od 2006. do danas Konferencija je iznjedrila kvalitetne prijedloge za podlogu izrade zakonodavnog okvira. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku dalo je prikaz iskustva i razvoja projekta osobnog asistenta dok su SOIH, HUPT i OSIT prikazali iskustva provođenja usluge osobne asistencije. Dugogodišnji korisnik asistencije iznio je konkretnе prijedloge iz osobnog iskustva primjene ove usluge, a pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšakje predstavila iskustva praćenja provedbe usluge osobne asistencije iz pozicije nezavisne institucije.

Gosti iz Republike Slovenije prikazali su Zakon o osobnoj asistenciji koji je stupio na snagu 01. siječnja 2019. godine kao i način na koji se ocjenjuje broj potrebnih sati asistencije, detaljno propisanu proceduru procjene potreba i priznavanja prava, iskazano kroz vremensko trajanje potrebne podrške s utvrđenim minimalnim i maksimalnim satima potrebne podrške. Predstavnica Centra socijalnu skrb prikazala je prava i usluge iz područja socijalne skrbi.

U poslijepodnevним satima provedene su tri radionice od kojih su prvu moderirali korisnici usluge osobne asistencije, drugu osobni asistenti, a treću voditelji usluge osobne asistencije. Rasprave kroz radionice su potvrstile brojnepozitivne promjene u životu osoba s invaliditetom, ali i niz teškoća i neujednačenog postupanja u načinu na koji se ova iznimno važna usluga odobrava osobama s invaliditetom, a koji u mnogim slučajevima ne pokrivaju stvarne potrebe za ovim vidom podrške. Bez obzira na kontinuirano povećanje broja

korisnika usluge osobne asistencije, na tisuće osoba s invaliditetom unatoč potrebi ne ostvaruje ovu uslugu. Sudionici radionica bili su iznimno aktivni te su svojim osvrtima iznijeli niz prijedloga od kojih će se formirati zaključci i preporuke za radne skupine. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na Konferenciji je sudjelovala poslovna tajnica Valentina Hojsak.

III. SAZIV STRUČNOG SAVJETA PRAVOBRANITELJICE ZA OSOBE S INVALIDитетОМ



U Zagrebu je u Maloj kući dječjih prava 21. siječnja održan osnivački sastanak III. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice za osobe s invaliditetom

Članovi III. saziva Stručnog savjeta kao predstavnici organizacija, saveza i udruga osoba s invaliditetom i roditelja djece s teškoćama, te predstavnici akademske zajednice, izabrani su na Javnom pozivu pravobraniteljice koji je bio raspisan u prosincu 2018. godine. Članovi Stručnog savjeta izabrani su na vrijeme od 12 mjeseci s trajanjem mandata od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine. Tijekom sastanka novo izabrane i ponovno izabrane članice i članovi, odnosno njihove zamjenice i zamjenici, imali su se prilike upoznati s planom i programom rada Stručnog savjeta za 2019. godinu, predstaviti sebe i svoje motive za prijavu i sudjelovanje u radu Stručnog savjeta, te sudjelovati u raspravi o temama važnim za osobe s invaliditetom u Hrvatskoj. Tijekom rasprave bilo je riječi o deinstitucionalizaciji, organiziranju života i usluga u zajednici, provedbi zakonskih i podzakonskih propisa, kao i važnosti sudjelovanja osoba s invaliditetom i njihovih predstavnika u postupcima izrade zakonskih i podzakonskih propisa. Zanimljivost je kako su u ovom sazivu Stručnog savjeta članice i članovi iz Zagreba, Dubrovnika, Pule, Rijeke, Osijeka, Slavonskog Broda, Slatine, Čakovca i Karlovca. Svi nazočni članovi Stručnog savjeta potpisali su Sporazum o osnivanju i radu Stručnog savjeta.

Za članove i članice trećeg saziva Stručnog savjeta izabrani su:

1. Član: Leke Sokolaj

Zamjenica: Valentina Hojsak

2. Članica: Kristina Urbanc

Zamjenik: Marko Buljevac

3. Član: Tihomir Žiljak

Zamjenica: Ana Majurić

4. Članica: Dinka Vuković

Zamjenica: Natalija Belošević

5. Članica: Marica Mirić

Zamjenik: Ratmir Džanić

6. Član: Željko Bosilj

Zamjenik: Petra Palenkaš

7. Članica: Gordana Glibo

Zamjenica: Marija Livajušić

8. Član: Siniša Kekić

Zamjenik: Denis Peloza

9. Članica: Patricija Karaman

Zamjenica: Julijana Pavlešić

10. Članica: Mirna Sabljar

Zamjenica: Tatjana Bertok Zupković

11. Članica: Miljenka Radović

Zamjenica: Ivana Sinković

12. Članica: Dženita Lazarević

Zamjenica: Helena Melovnik Zrinjski

13. Članica: Lidiya Penko

Zamjenica: Snježana Čop

14. Član: Željko Pudić

Zamjenica: Irena Vukas

15. Član: Joško Matić

Zamjenica: Anamarija Lazić

NOVI ZAKON O MIROVINSKOM OSIGURANJU



S 01. siječnjem 2019. godine na snagu je stupio novi Zakon o mirovinskom osiguranju

1. Koji su uvjeti za prijevremenu starosnu mirovinu?

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2027. ostvaruje osiguranik kada navrši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža. Zahtjev za prijevremenu starosnu mirovinu iz ovoga članka podnosi se od dana ispunjenja prvih uvjeta. Osiguranici - žene u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2026. pravo na starosnu mirovinu mogu ostvariti prema prijelaznim odredbama.

U 2019. godini – 57 godina i 4 mjeseci života i 32 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža

U 2020. godini – 57 godina i 8 mjeseci života i 32 godine i 8 mjeseca mirovinskog staža

U 2021. godini - 58 godina života i 33 godine mirovinskog staža

U 2022. godini – 58 godina i 4 mjeseci života i 33 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža

U 2023. godini – 58 godina i 8 mjeseci života i 33 godine i 8 mjeseci mirovinskog staža

U 2024. godini – 59 godina života i 34 godine mirovinskog staža

U 2025. godini – 59 godina i 4 mjeseci života i 34 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža

U 2026. godini – 59 godina i 8 mjeseci života i 34 godine i 8 mjeseci mirovinskog staža

U 2027. godini – 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža

Od 1. siječnja 2028. postupno se povećava dobna granica za žene i muškarce za po četiri mjeseca, te se pravo može ostvariti s navršenih 35 godina mirovinskog staža i u

u 2028. godini – 60 godina i 4 mjeseca života,

u 2029. godini – 60 godina i 8 mjeseci života,

u 2030. godini – 61 godina

u 2031. godini – 61 godina i 4 mjeseca života

u 2032. godini – 61 godina i 8 mjeseca života,

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu od 1. siječnja 2033. mogu ostvariti osiguranici (žene i muškarci) kada navrše 62 godina života i 35 godina mirovinskog staža. Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu prema uvjetima iz članka 34. ovoga Zakona ima osiguranik koji je nakon prestanka osiguranja prouzročenog stečajem, neposredno prije ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu proveo u neprekidnom trajanju najmanje 2 godine kao nezaposlena osoba prijavljena službi nadležnoj za zaposljavanje (bez umanjenja).

2. Koliko iznosi umanjenje kod prijevremene starosne mirovine?

Polazni faktor za određivanje prijevremene starosne mirovine određuje se na način da se polazni faktor smanjuje za svaki mjesec prije navršenih godina života osiguranika propisanih za stjecanje prava na starosnu mirovinu, za 0,3% jednakim za sve osiguranike i bez obzira na duljinu mirovinskog staža.

3. Može li mi se na temelju tog staža ponovno odrediti mirovina?

Korisnik sam prijevremene starosne mirovine od 25. listopada 2017. priznate prema ZOMO-u s navršene 64 godine života i 37 godina mirovinskog staža. U razdoblju od priznanja prava na mirovinu ostvarujem i drugi dohodak

ODGOVOR

Kao korisniku prijevremene starosne mirovine počevši od 1. siječnja 2019. može vam se odrediti mirovina ali pod uvjetom da su doprinosi u cijelosti plaćeni.

Od 1. siječnja 2019. propisana je mogućnost da se i korisniku prijevremene starosne, starosne ili starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika može odrediti nova mirovina pod uvjetima koji moraju biti kumulativno ispunjeni, tj. je da je ostvarena najmanje jedna godina staža osiguranja, da su u cijelosti uplaćeni doprinosi po osnovi drugog dohotka i da su ispunjeni zakonom propisani uvjeti za mirovinu. Starosna mirovina se u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2027. ostvaruje s navršenih 65 godina života i 15 godina mirovinskog staža.

Stoga bez obzira što kao korisnik mirovine niste zasnovali radni odnos može vam se pod navedenim uvjetima ponovno odrediti mirovina i na temelju ostvarenog drugog dohotka.

4. Može li korisnik mirovine raditi i primati mirovinu?

Korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na mirovinsko osiguranje, isplata mirovine se obustavlja. Iznimno, mirovina se ne obustavlja:

- korisniku starosne mirovine koji je neposredno nakon ostvarene mirovine nastavio raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu,
- korisniku mirovne koji je ostvario starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika prema članku 35. Zakona i nastavio raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu
- korisniku starosne mirovine koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena,
- korisniku starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena,

- korisniku prijevremene starosne mirovine koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena
- korisniku invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, ostvarene prema prijašnjem Zakonu o mirovinskom osiguranju,
- korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti,
- korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi prema propisima o poticanju zapošljavanja i drugim propisima kojima je ovo pitanje uređeno na drugačiji način, kojima je izričito određeno da se isplata mirovine ne obustavlja,
- korisniku koji ostvaruje drugi dohodak, odnosno obavlja drugu djelatnost (čl. 17. Zakona),
- korisniku invalidske mirovne zbog profesionalne nesposobnosti ili opće nesposobnosti za rad prema posebnom propisu kojim se uređuju prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji prema tom propisu za vrijeme obavljanja dužnosti upravitelja zadruge nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje,
- korisniku starosne mirovine ostvaren prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena
- korisniku starosne mirovine ostvaren prema posebnim propisima o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba ili propisu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja zaposlenika na poslovima razminiranja koji se tijekom korištenja prava zaposli s punim radnim vremenom, mirovina se isplaćuje umanjena

5. Koje su novine kod obiteljske mirovine?

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju koji je na snazi od 1. siječnja 2019. propisano je da se status djeteta osobe s invaliditetom s preostalom radnom sposobnošću utvrđenog prema propisima o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom radi ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu nakon smrti roditelja dokazuje pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela o pravu na osposobljavanje za rad ili rješenjem o pravu na posebne programe odgoja i obrazovanja prema posebnim propisima. Prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom omogućava se uključivanje u svijet rada i osoba s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti prema tome Zakonu, koji stvara preduvjete za utvrđivanje statusa osobe s invaliditetom i profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje tih osoba, među kojima su i djeca s invaliditetom (teškoćama u razvoju). Djeca s invaliditetom koja se osposobe i rade prema navedenom Zakonu često nisu u mogućnosti ostvariti vlastitu mirovinu, a zbog rada odnosno obavljanja djelatnosti ne bi mogli kontinuirano primati obiteljsku mirovinu, pa se propisuje kao iznimka da ta djeca imaju pravo na obiteljsku mirovinu nakon smrti roditelja neovisno o činjenici uzdržavanja. Za vrijeme trajanja radnog odnosa ili obavljanja djelatnosti isplata obiteljske mirovine im se obustavlja, a nakon prestanka zaposlenja se ponovo uspostavlja. Također se predlaže da niti dijete koje je pravo na obiteljsku mirovinu steklo po osnovi potpunog gubitka radne sposobnosti ako se zaposli ili počne obavljati djelatnost ne gubi pravo na obiteljsku mirovinu, ali se i u tom slučaju za vrijeme rada odnosno obavljanja djelatnosti isplata mirovine obustavlja. U slučaju kada dijete odradi radni vijek i stekne uvjete za svoju mirovinu omogućen je izbor između obiteljske i svoje mirovine. Pravo na obiteljsku mirovinu koju je dijete ostvarilo po biološkim roditeljima prestaje s danom posvojenja djeteta, određenog pravomoćnim rješenjem nadležnog centra za socijalnu

skrb kojim je zasnovano posvojenje djeteta, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

6. Što je to smanjena radna sposobnost?

Smanjena radna sposobnost postoji kod osiguranika zbog trajnih promjena u zdravstvenom osiguranju nije više sposoban raditi na poslovima svojeg zanimanja niti 3,5 sati dnevno. U slučaju kada se utvrdi smanjena radna sposobnost „za više od polovice“ prema zdravom radniku iste spreme, ocjenjuje se da li kod osiguranika postoji preostala radna sposobnost, odnosno može li se s obzirom na starosnu dob(mlađi od 55 godine života),zdravstveno stanje te naobrazbu i sposobnost profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za druge poslove s punim radnim vremenom.

7. Što je djelomičan gubitak radne sposobnosti?

Kada kod osiguranika ne postoji potpuni gubitak radne sposobnosti, za one osiguranike koji s obzirom na svoju starosnu dob (mlađi od 55 godine života), zdravstveno stanje, naobrazbu i sposobnost, mogu raditi „na prilagođenim poslovima“ u odnosu na poslove koje su radili do smanjenja radne sposobnosti i za koje se ocjenjuje promjena u preostaloj radnoj sposobnosti, jer mogu raditi najmanje 70% radnog vremena na prilagođenim poslovima iste ili slične stručne spreme koji odgovaraju dosadašnjim poslovima.

8. Što je potpuni gubitak radne sposobnosti?

Trajni gubitak sposobnosti za svaki rad bez preostale radne sposobnosti.

9.Tko je invalid rada?

Osiguranik koji je na osnovi smanjenja radne sposobnosti, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, ostvario pravo na invalidsku mirovinu ili pravo na profesionalnu rehabilitaciju.

10. Kada postoji neposredna opasnost od nastanka smanjenja radne sposobnosti?

Kada pri obavljanju određenih poslova uvjeti rada, bez obzira na mjere zaštite na radu koje se primjenjuju ili se mogu primijeniti, utječu na zdravstveno stanje i radnu sposobnost osiguranika, toliko da je prijeko potrebno radi sprječavanja nastanka smanjenja ili gubitka radne sposobnosti, premjestiti ga na drugi posao primjeren njegovoj razini obrazovanja na kojemu može raditi s radnim naporom koji ne pogoršava njegovo zdravstveno stanje.

Kada se doneše takva ocjena poslodavac je u skladu s propisima o radu dužan radnika raspoređiti na druge poslove primjeren njegovoj naobrazbi i sposobnosti.

11. Što je profesionalna rehabilitacija?

Profesionalna rehabilitacija je skup mjera i aktivnosti prema propisima o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, a koje se provode radi osposobljavanja invalida rada za rad uz očuvanje njegove preostale radne sposobnosti.

12. Tko može i koji su uvjeti za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju?

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju obvezno stječe osiguranik ili osigurana osoba (radnik koji je u radnom odnosu, obrtnik i osiguranik koji obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost) kod kojeg nastane smanjenje radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost prije navršene 55. godine života, uz uvjet mirovinskog staža ostvarenog do dana nastanka smanjene radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost. Osiguranici kod kojih je uzrok smanjene radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost ozljeda na radu ili profesionalna bolest, pravo na profesionalnu rehabilitaciju ostvaruju neovisno o mirovinskom stažu.

13. Tko provodi profesionalnu rehabilitaciju?

Profesionalnu rehabilitaciju osiguranika kojemu je priznato pravo prema ZOMO, provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju.

Invalidi rada mogu se osposobljavati za poslove za koje se traži isti ili niži stupanj stručne spreme u odnosu na posao na kojem je radio prije nastanka smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, budući da osposobljavanje za rad na drugome poslu ima za svrhu očuvanje radne sposobnosti u okviru naobrazbe osiguranika prije nastanka smanjenja radne sposobnosti. Kao iznimka, omogućeno je osposobljavanje za rad na drugom poslu za koji se traži viši stupanj stručne spreme u odnosu na stručnu spremu koja se tražila za posao na kojemu je osiguranik radio prije nastanka smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost.

Cilj ove odredbe je motiviranje osiguranika za korištenje prava na profesionalnu rehabilitaciju i proširivanje kruga poslova na koje se može zaposliti nakon provedene rehabilitacije te poticanje interesa poslodavaca na zapošljavanje rehabilitiranih invalida rada.

14. Kakvu naknadu imaju invalidi rada tokom profesionalne rehabilitacije?

Invalid rada koji je stekao pravo na profesionalnu rehabilitaciju zbog ozljede izvan rada ili bolesti, ima od dana nastanka smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost do dana početka profesionalne rehabilitacije i od dana završetka profesionalne rehabilitacije do zaposlenja na odgovarajućem radnom mjestu, pravo na naknadu plaće zbog profesionalne rehabilitacije u visini invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti. Za vrijeme profesionalne rehabilitacije ima pravo na naknadu plaće zbog profesionalne rehabilitacije u visini invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti. Invalid rada koji je stekao pravo na profesionalnu rehabilitaciju zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti ima, od dana nastanka smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost do dana početka profesionalne rehabilitacije, za vrijeme profesionalne rehabilitacije i od dana završetka profesionalne rehabilitacije do zaposlenja na odgovarajućem radnom mjestu, pravo na naknadu plaće zbog profesionalne rehabilitacije u visini invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti za 40 godina mirovinskog staža. Od 1. siječnja 2019. za vrijeme profesionalne rehabilitacije invalidu rada koji je stekao pravo na profesionalnu rehabilitaciju zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti pripada naknada plaće najmanje u visini najnižeg mjesecnog iznosa bruto plaće koja radniku pripada za rad u punom radnom vremenu, određenog propisom kojim se određuje visina minimalne plaće, neovisno o uzroku nastanka smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost. Invalid rada ima pravo na naknadu plaće zbog profesionalne rehabilitacije i za vrijeme naknadnog liječenja, odnosno medicinske rehabilitacije na koju je

upućen tijekom korištenja prava na profesionalnu rehabilitaciju zbog bolesti i drugih uzroka, zbog kojih je privremeno spriječen za rad prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, kao i za vrijeme prilagođavanja za rad.

15. Tko može ostvariti pravo na privremenu invalidsku mirovinu?

Invalid rada koji se profesionalnom rehabilitacijom ospособio za druge poslove, a nakon završene rehabilitacije je dugotrajno ostao nezaposlen, ako mu nije osiguran odgovarajući posao za koji se rehabilitacijom ospособio, ima pravo na privremenu invalidsku mirovinu pod uvjetima da je u neprekidnom trajanju od najmanje 5 godina nakon završetka rehabilitacije bio nezaposlen i da je nezaposlenost trajala do navršene 58. godine života.

Invalid rada koji je završio profesionalnu rehabilitaciju i koji je nakon završene rehabilitacije nastavio raditi pa naknadno ostao nezaposlen ima pravo na privremenu invalidsku mirovinu pod uvjetima da je u neprekidnom trajanju od najmanje pet godina nakon završetka profesionalne rehabilitacije bio nezaposlen i da je nezaposlenost trajala do navršene 58. godine života ako je na poziv nadležne službe za zapošljavanje bez odgađanja prihvatio ponudu o radu, odnosno ako nije odbio ponuđeni posao. Razdoblje povremenog rada u ukupnom trajanju od šest mjeseci ne smatra se prekidom nezaposlenosti .Privremena invalidska mirovina ako je uzrok smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost ozljeda izvan rada ili bolest, određuje se u visini naknade plaće zbog profesionalne rehabilitacije koja je bila određena ili bi bila određena za vrijeme čekanja na zaposlenje nakon završene rehabilitacije.

Privremena invalidska mirovina ako je uzrok smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost ozljeda na radu ili profesionalna bolest, određuje se u visini naknade plaće zbog profesionalne rehabilitacije koja je bila određena ili bi bila određena za vrijeme čekanja na zaposlenje, nakon završene rehabilitacije .

16. Invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti

Korisnicima navedenog prava ispunjenjem uvjeta za starosnu mirovinu, prevest će se to pravo na starosnu mirovinu.

17. Treba li korisnik mirovine (i koje) otići na kontrolni pregled?

Nalazom i mišljenjem Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom se u slučaju utvrđivanja smanjene radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost ili djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti obvezno utvrđuje da se kontrolni pregled mora obaviti najkasnije u roku od tri godine od dana utvrđene smanjene radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost ili djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, ali ne kasnije od šest mjeseci prije navršene dobi za starosnu mirovinu. Na kontrolnom pregledu može se odrediti novi kontrolni pregled i rok u kojem će se on obaviti, ali ne kasnije od šest mjeseci prije navršene dobi za starosnu mirovinu. Svrha kontrolnog pregleda je provjera zdravstvene i radne sposobnosti osiguranika, a podliježu mu svi korisnici invalidske mirovine, što se obvezno navodi i u rješenju o priznanju prava.

Korisnik invalidske mirovine zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili zbog opće nesposobnosti za rad koji stekne svojstvo osiguranika, kao i korisnik kojemu je to pravo prevedeno na starosnu mirovinu (osim osiguranika koji obavljaju roditeljske dužnosti u prvoj

godini života djeteta i osiguranika koji ostvaruju drugi dohodak), podliježu obaveznom kontrolnom pregledu.

U slučaju osiguranika kod kojega je smanjenje radne sposobnosti, djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti utvrđen na temelju medicinske dokumentacije dostavljene od inozemnog nositelja mirovinskog osiguranja koji nije utvrdio i obvezu kontrolnog pregleda korisnika invalidske mirovine, može se odrediti da navedeni korisnik ne podliježe kontrolnom pregledu.

U slučaju kada se korisnik ne odazove na kontrolni pregled a za to nema opravdane razloge (bolest, smrt člana obitelji, neodgodivo putovanje i drugi opravdan razlog), obustavlja se isplata mirovine, odnosno novčanog primanja iz mirovinskog osiguranja, s time da se isplata mirovine ponovno uspostavlja prvog dana idućeg mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljen kontrolni pregled a najviše za dvanaest mjeseci unatrag. Isplata mirovine, odnosno novčanog primanja iz mirovinskog osiguranja također se obustavlja ako se korisnik ne odazove na izvanredni kontrolni pregled koji po službenoj dužnosti u postupku nadzora i kontrole obavlja ministarstvo nadležno za mirovinski sustav za prava utvrđena na temelju smanjenja radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost, djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti, tjelesnog oštećenja ili potpunog gubitka radne sposobnosti člana obitelji osiguranika.

18. Što je to razdvajanje mirovina?

Starosna mirovina, prijevremena starosna mirovina, invalidska mirovina i obiteljska mirovina koja se ostvaruje prema posebnom propisu pod povoljnijim uvjetima ili se određuje na povoljniji način od načina određivanja mirovine, a u cijelosti ili dijelu se određuje na temelju staža osiguranja iz čl. 25 Zakona(staž za koji su plaćeni doprinosi), razdvaja se na dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu i dio mirovine ostvaren na temelju staža osiguranja.

Dio mirovine ostvaren prema posebnom propisu utvrđuje se tako da se svota mirovine određena prema ukupnom mirovinskom stažu umanjii za dio mirovine za staž osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona. Dio mirovine za staž osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona izračunava se tako da se cijela mirovina podijeli s ukupnim mirovinskim stažem i tako dobivena vrijednost mirovine po godini mirovinskog staža pomnoži s faktorom preračuna iz stavka 4. članka 80,(ovisno o kategoriji) i s ukupnim stažem osiguranja iz članka 25. ovoga Zakona, i preračunava u osobne bodove primjenom aktualne vrijednosti mirovine iz članka 88. stavka 1. ovoga Zakona. Na mirovine pripadnika bivše JNA, preuzete sukcesijom bivše SFRJ, čije je korištenje osigurano na temelju općeg propisa koji je bio na snazi do stupanja na snagu ovog Zakona, mirovine pripadnika Hrvatskog vijeća obrane koje se ostvaruju na temelju Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini i mirovine bivših službenika u saveznim tijelima bivše SFRJ preuzetih člankom 38. Zakona o mirovinskom osiguranju ne primjenjuju se ovako razdvajanje mirovina. Od 1. siječnja 2017. brisana je odredba o razdvajanju mirovine, te se više ne primjenjuje.

19. Osnovna mirovina i izbor mirovine

Prema Izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju koji je na snazi od 1. siječnja 2019. osiguranici koji su obvezno osigurani u I. i II. stupu, kao i osiguranici koji su u dobi između 40 i 50 godina dobrovoljno izabrali II. stup imaju pravo u postupku ostvarivanja

prava na starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu (osobno potpisanim izjavom Središnjem uredu osiguranika) izabrati u kojem će sustavu obaveznog mirovinskog osiguranja ostvariti mirovinu. Ako se osiguranik koji je ostvario staž osiguranja do 1. siječnja 2002. opredijeli za ostvarivanje prava na mirovinu i iz II. stupa, starosna mirovina i prijevremena starosna mirovina iz I. stupa određuje se tako da se dio mirovine koji mu pripada za mirovinski staž navršen do 31. prosinca 2001. određuje kao da je bio osiguran samo u I. stupu (uz dodatak od 27% za mirovinski staž ostvaren u prvom stupu tj. do 31. prosinca 2001.), a dio mirovine koji mu pripada za mirovinski staž od toga dana do umirovljenja određuje se kao osnovna mirovina (uz dodatak određen u postotku od 27% pomnoženom s faktorom osnovne mirovine određenim za kalendarsku godinu u kojoj osiguranik stječe pravo na mirovinu). Ako osiguranik izabere ostanak u II. stupu tada se uz priznanje prava na osnovnu mirovinu određuje i mirovina iz II. stupa prema programu mirovinskog osiguravajućeg društva.

Ako se osiguranik koji nije ostvario staž osiguranja do 1. siječnja 2002. opredijeli i za ostvarivanja prava na mirovinu iz II. stupa, starosna i prijevremena starosna mirovina iz I. stupa određuje se kao osnovna mirovina (uz dodatak koji se određuje u postotku od 27% pomnoženom s faktorom osnovne mirovine određenim za kalendarsku godinu u kojoj osiguranik stječe pravo na mirovinu).

Ako osiguranik istupi iz II. stupa starosnu ili prijevremenu mirovinu ostvaruje isključivo iz I. stupa s dodatkom na mirovinu od 27%, uz prijenos sredstava s osobnog računa individualne kapitalizirane štednje u I. stup odnosno u državni proračun.

Korisnici koji su bili obvezno osigurani u obveznom mirovinskom osiguranju individualne kapitalizirane štednje, a koji u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti (I. stupu) ostvaruju mirovinu određenu u I. stupu kao osnovnu mirovinu, ostvaruju pravo na dodatak na mirovinu sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o dodatku na mirovine (Narodne novine, broj 115/18). Korisnicima starosne, prijevremene starosne ili invalidske mirovine kojima je u I. stupu određena osnovna mirovina priznata od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2018., određuje se dodatak na osnovnu mirovinu počevši od 1. siječnja 2019., ako je mirovina u isplati, po službenoj dužnosti, bez donošenja rješenja. Korisnici osnovne mirovine koju su ostvarili do 31. prosinca 2018., a imali su utvrđen staž osiguranja s povećanim trajanjem te mirovinu i iz II. stupa, mogu u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama ZOMO-a podnijeti zahtjev za određivanje mirovine kao da su bili osigurani samo u I. stupu. Izuzetak su korisnici obiteljske mirovine kojima je mirovina određena kao osnovna mirovina, a sredstva s osobnog računa umrlog osiguranika su naslijedena.

20. Kome se mirovina neće odrediti kao osnovna, odnosno kao mirovina iz oba stupa?

- Osiguraniku mlađem od 55 godina života ili osiguranom kraće od 10 godina u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje kod kojeg je nastao potpuni gubitak radne sposobnosti, određuje se invalidska mirovina kao da je bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti
- Osiguraniku osiguranom u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje starosna mirovina i prijevremena starosna mirovina, invalidska mirovina zbog profesionalne nesposobnosti za rad ili invalidska mirovina zbog opće nesposobnosti za rad, invalidska mirovina zbog potpunog gubitka radne sposobnosti, odnosno obiteljska mirovina nakon smrti osiguranika ostvarena pod povoljnijim uvjetima od uvjeta

utvrđenih Zakonom o mirovinskom osiguranju, određuje se kao da je osiguranik bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

- Član obveznog mirovinskog fonda kod kojega je nastala profesionalna nesposobnost za rad s pravom na invalidsku mirovinu prema posebnom propisu, ili kod kojega je nastao djelomični gubitak radne sposobnosti s pravom na invalidsku mirovinu prema ZOMO-u ili posebnom propisu ili koji stekne pravo na privremenu invalidsku mirovinu, ostvaruje pravo na mirovinu samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti, a sredstva kapitaliziranih doprinosa ostaju na osobnom računu člana obveznog mirovinskog fonda do ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu, starosnu mirovinu ili invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti. - Članovima obitelji umrlog osiguranika mlađeg od 55 godina života ili osiguranog kraće od 10 godina u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje određuje se obiteljska mirovina za ukupni mirovinski staž umrlog osiguranika, kao da je osiguranik bio osiguran samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

- Od 1. siječnja 2019. prilikom podnošenja zahtjeva za starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu omogućen je istup iz obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje (II stup) i osiguranicima koji su obvezno bili osigurani u oba mirovinska stupa (na dan 1.1.2002. su bili mlađi od 40 godina). Ako izaberu istup iz II. stupa, mirovina će im se odrediti kao da su bili osigurani samo u I. stupu, s dodatkom od 27%, uz prijenos sredstava s osobnog računa individualne kapitalizirane štednje u I. stup odnosno u državni proračun.

VOLONERSTVO U UDRUZI

Zakon o volonterstvu

Zakon o volonterstvu je normativni akt države koji pojašnjava osnovne pojmove vezane za volontiranje, temeljna načela volontiranja, vrijednosti volontiranja, uvjete volontiranja, prava i obveze volontera te organizatora volontiranja, uvjete sklapanja ugovora o volontiranju, donošenje Etičkog kodeksa volontera, izdavanje potvrde o volontiranju, izdavanje potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje, državnu nagradu za volontiranje te nadzor nad izvršenjem Zakona.

Na snagu je stupio u lipnju 2007. godine, a u ožujku 2013. godine na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu.



Etički kodeks volontera

Etički kodeks volontera predstavlja skup pravila i standarda ponašanja volontera, organizatora i korisnika te zajednički sustav vrijednosti koji organizatori volontiranja i volonteri prihvataju u svom području djelovanja. Usvojio ga je Nacionalni odbor za razvoj volonterstva u svibnju 2008. godine.

Ugovor o volontiranju - primjerak

Ugovor o volontiranju sklapaju volonter i organizator volontiranja kako bi regulirali međusobna prava i obveze te druge bitne činjenice svojeg odnosa. Sklapa se na početku volonterskog angažmana, a moguće ga je sklopiti u usmenom i pisanim obliku. Obveza sklapanja ugovora u pisanim oblicima regulirana je člankom 26., a bitni sastojci ugovora člankom 27. Zakona o volonterstvu.

Potvrda o volontiranju - primjerak / Volonterska knjižica

Po završetku volonterskog angažmana obveza organizatora volontiranja je izdati volonteru/ki potvrdu o volontiranju. Ona služi kao dokaz o volonterskom angažmanu te kao spomenar na volonterske aktivnosti koje je volonter/ka obavljao/la za dobrobit zajednice. Podatke koje potvrda treba sadržavati regulirani su člankom 34. Zakona o volonterstvu. Umjesto izdavanja zasebne potvrde o volontiranju, organizator volontiranja može volonterski angažman volontera ili volonterke upisati i u njegovu/njezinu volontersku knjižicu. Volonterska knjižica omogućuje dokumentiranje većeg broja volonterskih iskustava ostvarenih kod različitih organizatora volontiranja. Idejni koncept volonterske knjižice izradila je Udruga „Mi“ iz Splita, a izdaju ih regionalni volonterski centri u Hrvatskoj (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek).

Obrazac evidencije volonterskih sati

Obrazac služi za evidentiranje angažmana volontera/ke po danima te omogućuje praćenje broja volonterskih sati i aktivnosti koje je volonter/ka obavljao/la u organizaciji

Opis volonterske pozicije

Obrazac omogućuje unaprijed definiran opis aktivnosti koje će volonter/ka obavljati, planirano vremensko razdoblje u kojem će se aktivnosti obavljati, očekivane rezultate te potrebna znanja i vještine za obavljanje pojedinog volonterskog angažmana.

Obrazac roditeljskog pristanka

Zakon o volonterstvu štiti maloljetne volontere, odnosno volontere s navršenih 15 godina i starije maloljetne osobe. Maloljetne osobe mogu sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisani suglasnost zakonske zastupnice ili zastupnika.

Izjava o nepostojanju okolnosti iz članka 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu

U slučaju volontiranja u kojem je volonter/ka u izravnom kontaktu s djecom, osobama s invaliditetom, starijim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti, obvezni sastavni dio ugovora o volontiranju je pisana izjava volontera da nije počinio kazneno djelo protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog čudoređa te protiv braka, obitelji i djece.

Zahtjev za izdavanje posebnog uvjeranja za fizičku osobu

U slučaju dugotrajnog volontiranja u kojem je volonter/ka u izravnom kontaktu s pripadnicima ranjivih skupina: djecom, osobama s invaliditetom, starijim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti, organizator volontiranja dužan je pribaviti posebno uvjerenje o podatcima iz kaznene evidencije te druge dokaze da volonteru/ki nije izrečena neka od mjera iz članka 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu i članka 10. Zakona o volonterstvu.

Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje

Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje je alat za sve osobe koje dugoročno volontiraju, odnosno volontiraju redovito i kontinuirano, na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca. Njome se potvrđuje sudjelovanje volontera/ke i opisuju se njegove/njezine aktivnosti/zadatci kao i što je volonter/ka naučio/la ili razvio/la tijekom volontiranja, koristeći kao okvir ključne kompetencije cjeloživotnog učenja. Potvrdu nije moguće izdati retrogradno, već je prilikom dogovaranja dugotrajnog volonterskog angažmana s volonterom/kom potrebno dogоворити hoće li mu/joj se po završetku angažmana izdati potvrda i u koju svrhu.

IZ NAŠIH UDRUGA

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA

Nacionalni dan invalida rada

Nacionalni dan invalida rada Hrvatske obilježili smo u četvrtak 21. ožujka Danom otvorenih vrata Udruge u vremenu od 11.00 do 14.00 sati i predavanjem „Razlike između Ugovora o doživotnom uzdržavanju i Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju. Predavanje je održao član Udruge Damir Polak pravnik. Prisutni su bili zadovoljni druženjem koje nismo baš često u mogućnosti upriličiti. Iskoristili smo prigodu i prisutnima ponudili da ispune anketni upitnik što je nekolicina i učinila.



Jasmina Polak, predsjednica

UDRUGA INVALIDA RADA ĐAKVO

Udruga invalida rada Đakovo održala je svoju Izbornu skupštinu 13.06.2019 u 11:00 sati u restoranu kuća Dida Tunje, S.Radića 2. Prisutno je bilo 28 od 33 pozvanih tako da se skupština mogla održati. Skupština je otvorena uz pozdrav predsjednika i uz minutu šutnje za umrle članove udruge, poginule branitelje i nastradale djevojčice iz Dalja, neka im je vječna slava i hvala. Prihvaćen je plan rada za 2019 kao i finansijski dio. Skupština je izabrala novo rukovodstvo, za predsjednika je izabran Stjepan Fekete koji je do sada odradio 8 mandata tj 32 godine vodio je ovu Udrugu, a sada mu je dano povjerene da ju vodi još 4 godine. Pitam se da li u hrvatskoj ima takav čovjek koji vodi udrugu ili stranku tolike godine, mislim da nema, i to kao volonter bez naknade. Dopredsjednici su Mijo Labak iz općine Punitovci i Josip Čotić iz općine Viškovci.



Članovi predsjedništva su Vlado Turinski, Ivo Skeleđić, Ante Aladić, Ivo Pavić, Jozo Kovačević, Ivan Milak, Ankica Jagodić, Jozo Ivanović, Zvonko Dorić. Za tajnicu je izabrana Silvija Brataljenović, likvidator je Stjepan Fekete. Za predsjednika Nadzornog odbora izabran je Stjepan Sabolski, članovi nadzornog odbora su Manda Meder i Marija Đakalović. Na Skupštini su dodijeljene i zahvalnice za uspješan rad : Mijo Labak – općina Punitovci, Katica Vragolović – općina Strizivojna, Manda Meder – općina Đakovo, Ivo Pavić i Božo Đelagić – općina Gorjani. Zahvalnicu za pomoć u finansijskom smislu dobio je Univerzal Đakovo, koji uvijek

pomaže u svojim mogućnostima. Zahvalnicu je dobio i Radio Đakovo koji je korektno pratio rad udruge sve ove godine. Zahvalnicu je dobio i Grad Đakovo sa kojim mi kao udruga imamo jako dobre odnose u finansijskom smislu jer da nije te potpore bio bi i upitan rad Udruge koja se ne može financirati samo od članarine. Predsjednik Stjepan Fekete zahvalio se svim sudionicima na potpori i zaželio da udruga nastavi sa radom i pomoći invalidima, te je skupština završena u 13:00 sati.

Stjepan Fekete, predsjednik

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA

DOGAĐANJA U UDRUZI INVALIDA RADA ZAGREBA

U ovih šest mjeseci bilo je prepuno novih sadržaja koji su obilježili rad Udruge invalida rada Zagreba (UIR Zagreba). Kao i do sada, trudili smo se organizirati što više aktivnosti za naše članove, uveli i neke nove, organizirali izlet, druženja, predavanja, izložbe i manifestacije.



UIR Zagreba se trudićići ukorak s novom tehnologijom i trendovima te je od siječnja ove godine pokrenula UIR E-ISKAZNICU, mobilnu aplikaciju za pametne telefone i na taj način omogućila članovima da uz tiskanu knjižicu imaju i digitalnu. Trenutno je aplikaciju moguće koristiti na Android pametnim telefonima. Aplikaciju možete preuzeti u virtualnom dućanu (Google Play Store / Google Trgovina Play). Važno je istaknuti da je UIR Zagreba u siječnju izdala besplatnu brošuru pod nazivom "ZNANJE JE MOĆ!" u kojoj ćete pronaći informacije o pravima invalida rada iz sustava mirovinskog osiguranja i podzakonskih akata. Brošuru u tiskanom formatu možete preuzeti u prostorijama UIR Zagreba, a u digitalnom formatu pročitati na mrežnim stranicama UIR Zagreba, www.uir-zagreb.hr. U siječnju smo izdali novi broj GLASILA INVALIDA RADA – GIR. Sadržaj novog broja GIR-a je vrlo raznolik, od članka o Danu Udruge invalida rada Zagreba, manifestaciji "I mi smo zvijezde", preko Plana i programa rada UIR Zagreba za 2019. godinu do članka o različitim vježbama. Novi broj GIR-a možete preuzeti u tiskanom obliku u prostorijama UIR Zagreba ili u elektronskom obliku na mrežnim stranicama UIR Zagreba.



Tijekom ovog razdoblja organizirali smo i sudjelovali u pregršt događanja, predavanja, izložbi i različitih aktivnosti, a kao najvažniju bismo izdvojili desetogodišnjicu obilježavanja NACIONALNOG DANA INVALIDA RADA, 21. OŽUJKA. Tom se prigodom na sam dan, 21. ožujka, u 15,00 sati ispred stotinjak posjetitelja obratila Nada Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba, s nekoliko uvodnih riječi o povijesti Nacionalnog dana invalida rada. Nakon pozdrava i kraćeg uvoda uslijedilo je otvorenje izložbe fotografija "Lunjalica" čija je autorica polaznica radionice digitalne fotografije u UIR Zagreba – Jasminka Savić. Potom je uslijedila promocija ranije spomenute brošure "Znanje je moć!". Razloge potrebe objavljivanja brošure, prve takve vrste ne samo u gradu Zagrebu već i u cijeloj Republici Hrvatskoj, pojasnio je autor brošure - Joško Matić, mag. prava, savjetnik u UIR Zagreba. Nakon predavanja, svi su prisutni dobili narančastu ružu koja simbolizira toplinu, kreativnost, snagu i poticaj. Vođeni tom ružom, uzvanici su krenuli na kreativno-likovnu radionicu "Oživimo staklo" pod vodstvom članice UIR Zagreba, Zdenke Čić, u okviru koje su ukrasavali staklene predmete na unikatan način koristeći salvetnu tehniku.

DANI OTVORENIH VRATA UIR ZAGREBA - Zaljubljeno je bilo u prostorijama UIR Zagreba, 14. veljače, na danu OTVORENIH VRATA ZALJUBLJENIH. Manifestaciju je otvorila predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić, koja je istaknula zadovoljstvo organizacijom same manifestacije i podsjetila da su vrata UIR Zagreba uvjek otvorena za sve zainteresirane građane. Ujedno je zahvalila svim prisutnima na dolasku u velikom broju. Tom smo prigodom otvorili izložbu fotografija pod nazivom "Detalji" čiji su autori polaznici radionice digitalne fotografije. Naša voditeljica Stručne službe, Anamarija Lazić, mag.cin., potom je prisutnima predstavila mobilnu aplikaciju UIR Zagreba "UIR e-iskaznica" uz uputstva kako aplikaciju preuzeti na Android pametne telefone te kako ju koristiti. Na kraju programa, članica UIR Zagreba, Janja Milkulić, predstavila je svoju knjigu poezije pod nazivom "U tvojoj sjeni" nakon čega je uslijedio kviz o ljubavi u koji se uključila većina prisutnih.

UČI I OSVOJI

U jednoj od naših nasoj stimulacijskih aktivnosti i u ovom je razdoblju bilo organizirano pregršt predavanja koja su bila popraćena velikim interesom naših članova. U siječnju smo predstavili matematiku na zabavan i zagonetan način, zatim istraživanje o životu za starije

osobe na području Tresnjevka-sjever, a potom smo predstavili Muzej grada Zagreba i organizirali predavanje uz radionicu na temu "Zajedno protiv nasilja". U veljači je predstavljena radionica Knjiga-tih prijatelj. Knjige su neiscrpan izvor znanja, mudrosti, mašte i zabave i tom radionicom želimo potaknuti članove da što više čitaju jer čitanjem treniramo mozak, obogaćujemo rječnik i olakšavamo komunikaciju, rješavamo se stresa i spoznajemo nova iskustva. U prostorijama UIR Zagreba održano je i predstavljanje kvantne i energetske medicine - COR i načina na koji ta medicina omogućuje preciznu dijagnostiku cijelog tijela. U ožujku su naši članovi kroz jedno od predavanja imali priliku "osvojiti" vrhove Kilimanjara i saznati kako primjeniti suvremenu znanost u realnim životnim okolnostima. U okviru suradnje UIR Zagreba i Studija socijalnog rada održano je predavanje uz radionicu na temu "Medugeneracijski odnosi". Tijekom travnja smo predstavili novog suradnika Biljana Igor, koji pruža usluge njegi i skrbi za starije osobe, potom smo u okviru Svjetskog tjedna homeopatije saznali više informacija o značaju homeopatije. Krajem mjeseca članovi su dodatno informirani o jednom od pravaca psihoterapije – logoterapiji te mogućnostima individualnog savjetovanja u prostorijama UIR Zagreba upravo u okviru logoterapije. U okviru suradnje sa Studijskim centrom socijalnog rada pri Pravnom fakultetu, studenti koji svoju praksu obavljaju u UIR Zagreba, za članove i širu javnost pripremili su dva vrlo zanimljiva i dobro posjećena predavanja na teme "Obrazovanje u starijoj dobi" i "Pregled prava osoba s invaliditetom". Studentice Studijskog centra socijalnog rada održale predavanje na temu "Obrazovanje u starijoj životnoj dobi". Zanimljivo je bilo i na predavanju o osnovnim pravima prema Zakonu o zaštiti potrošača, kao i na predstavljanju novog suradnika "Calivita" koji je predstavio svoje proizvode te mogućnost ostvarenja popusta za članove UIR Zagreba. Naš pravnik, Josko Matić, održao je dva zanimljiva predavanja uputivši prisutne u detalje o načinima ostvarivanja prava na ortopedska pomagala te u detalje vezane uz pojam pristupačnosti. Ostvarili smo suradnju s dva nova suradnika. Ekološke kemijske čistionice "Lemia" nude našim članovima popust u visini 10% u svim Lemia poslovnicama na 14 lokacija u Zagrebu. Calfit d.o.o. (CaliVita international) članovima UIR Zagreba daje popust na CaliVita proizvode u visini 30% koji se može ostvariti u trgovini Calfit d.o.o. u Zagrebu, Bednjanska 8a ili prilikom kupovine na službenim stranicama.

UČLANI NOVOG ČLANA

Osim aktivnosti "Uči i osvoji", aktivnost "Učlani novog člana" također je stimulacijska aktivnost u okviru koje je otvorena mogućnost osvajanja vrijednih nagrada. Detalje o našim stimulacijskim aktivnostima, najavama i bodovnom stanju možete pronaći na našim oglasnim pločama ili upitati nekog od zaposlenih djelatnika.

IZLOŽBE i GOSTOVANJA

U ovom razdoblju možemo se pohvaliti otvorenjem izložbe svakog mjeseca u prostorijama UIR Zagreba. Tako je 10. siječnja otvorena je izložba slika "Zimska priča", polaznika radionice Crtanja i slikanja, zatim 14. veljače izložba fotografija "Detalji", polaznika radionice digitalne fotografije te 21. ožujka izložba fotografija pod nazivom "Lunjalica", autorice Jasminke Savić, polaznice radionice digitalne fotografije. Sve izložbe koje postavimo, mogu se pogledati svakog radnog dana od 9,00 do 20,00 sati u prostorijama UIR Zagreba, na adresi Nova cesta 86 (ulaz s dvorišne strane). Uz izložbe, članovi UIR Zagreba su svojim folklornim i dramskim izvedbama u ovom razdoblju zabavljali štićenike nekoliko domova za starije osobe na području Grada Zagreba na njihovo veliko veselje.



AKTIVNOSTI i PROGRAMI

Velik interes naših članova izazvao je izlet povodom VINCEKOVA koji smo organizirali 19. siječnja. Izlet u Gornju Stubicu organizirali smo povodom obilježavanja blagdana Svetog Vinka i početka nove vinogradarske godine, a na poziv dugogodišnjeg partnera, restorana "Rody" koji je za sve uzvanike pripremio bogat kulturno-zabavni program i ceremonij blagoslova vinograda. Sve su klupske aktivnosti bile organizirane prema "gustom" rasporedu. Planinari su krenuli put Ivanšćice u subotu 18. svibnja, a cilj im je bio Planinarski dom "Lujčekova hiža", Ham-Pokojec, a u subotu, 8. lipnja vratili su se na naše Sljeme, do Planinarskog doma "Lipa".

Folklorna skupina UIR Zagreba bila je iznimno aktivna i sudjelovala na brojnim nastupima i gostovanjima. Svojim plesom i pjesmom predstavila se na "Festivalu jednakih mogućnosti" na Trgu bana Josipa Jelačića, nastupila je u Čakovcu u Domu za starije i nemoćne osobe Novinščak te u Zagrebu u Domu za starije osobe Trešnjevka, podružnici Drenovečka. U ovom razdoblju, UIR Zagreba organizirala je dva izleta u suradnji sa svojim dugogodišnjim suradnicima. Interes je, kao i uvijek, bio velik. U srijedu 05. lipnja odredište izleta u Bjelovarsko-bilogorsku županiju bile su Daruvarske toplice. Za tu prigodu naš dugogodišnji partner, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice, prezentirao je svoju ulogu u okviru "Rekreativnozdravstvenog programa", a potom i šetnju po Daruvarskim toplicama nakon čega je uslijedilo i kupanje u njihovim prirodnim termalnim vodama.



Dok su naši planinari svaki mjesec samostalno odlazili u istraživanje planina i čak ih niti snijeg u tome nije spriječio, brojne druge klupske aktivnosti redovito su bile organizirane u prostorijama UIR Zagreba i velik broj grupa je, unatoč hladnjem vremenu, bio dobro popunjeno. Do kraja ožujka prikupili smo 144 prijave za program Ljetovanje dok interes za Rekreativno-zdravstveni program nije jenjavao niti do trenutka pisanja ovog članka. U okviru Mobilnog tima obišli smo velik broj teško pokretnih i nepokretnih članova koji su zatražili našu pomoć pri obnovi članarine, zatim preventivno-medicinsku pomoć ili kakav pravni savjet. Drugu godinu zaredom uključili smo se u manifestaciju Hrvatska volontira koja je ove godine okupila 157 organizatora volontiranja koji su u 66 gradova i općina proveli 227 volonterskih aktivnosti te na taj način svojim doprinosom potaknuli izgradnju sretnije i bolje zajednice. Ukupno 3.747 volontera uložilo je 14.510 volonterskih sati za izgradnju zajednice koja može i želi više. Nastupili smo u okviru Festivala jednakih mogućnosti na Trgu bana Josipa Jelačića, predstavili se u okviru Tjedna udruga na Europskom trgu, uključili se u Tjedan promicanja tjelesnih aktivnosti – "MOVE Week" i Jarunske susrete, a i plesali smo povodom obilježavanja 12. Svjetskog dana plesa. U svibnju smo se već tradicionalno uključili u Dane otvorenih vrata udruga. Tom prigodom otvorili smo svoja vrata i za sve zainteresirane pripremili bogat program, od otvorenja XXXIV. izložbe fotografija pod nazivom "Siluete i sjene" polaznika radionice digitalne fotografije, preko predavanja naše volonterke Karle Dragice Pongrac pod nazivom "Obitelj" do druženja s folklornom skupinom UIR Zagreba uz glazbu i ples. U lipnju smo izdali novi, ujedno jubilarni 50. broj GLASILA INVALIDA RADA – GIR. Naslovnicom smo napravili presjek svih objavljenih brojeva GIR-a dok smo sadržajem željeli prikazati zanimljive članke koji su objavljeni u proteklih 16,5 godina. Novi broj GIR-a možete preuzeti u tiskanom obliku u prostorijama UIR Zagreba ili u elektronskom obliku na mrežnim stranicama UIR Zagreba.



MEMORIJAL MARIJE TOPIĆ sportsko-kulturna manifestacija



Stara poslovica kaže da ljudi nestanu onda kada ih se prestanemo sjećati. Zahvaljujući brojnim životima koje je svojom odlučnošću i požrtvovnošću dotakla, sigurni smo da će sjećanje na gđu Mariju Topić, a time i njezin život, trajati vječno. Marija Topić bila je predsjednica Udruge invalida rada Zagreba (UIR Zagreba) s najdužim mandatom od svih predsjednika tijekom tada gotovo polustoljetne povijesti odnosno punih četrnaest godina, sve do svoje prerane smrti 2013. godine. Upravo u spomen na život te iznimne osobe UIR Zagreba svake godine organizira sportsko-kulturnu manifestaciju pod nazivom Memorijal Marije Topić.

Sam program manifestacije u skladu je s duhom gđe Marije koja je istinski uživala u okruženju mnoštva ljudi. Nakon odrađenih prednatjecanja u pojedinim udrugama invalida rada diljem lijepe naše, u finalnom dijelu, 11. svibnja 2019. godine, susreli su se finalisti iz 12 udruga: Daruvar, Donja Stubica, Duga Resa, Istra, Karlovac, Krapina, Križevci, Kutina, Pakrac-Lipik, Samobor, Sisak i Zagreb. U tom su prvom, sportskom dijelu manifestacije, svi natjecatelji finalisti iskazali svoju snagu, spremnost i natjecateljski duh u okviru sedam sportskih aktivnosti: belot, šah, pikado, igra nabaci krug, stolni tenis, viseca kuglana i streljaštvo. Dok se prvih šest aktivnosti odvijalo na Otoku Trešnjevka, u okviru RŠC Jarun, streljaštvo je organizirano u zračnoj streljani Streljačkog kluba Kustošija. Preko 150 natjecatelja iz 12 gradova lijepe naše možda su najbolji pokazatelj koliko je, čak i šestu godinu nakon njezina prerana odlaska, uspomena na gđu Mariju Topić, tu iznimnu osobu, ostala živa. U čast gđe Marije koja, svom invaliditetu usprkos, nikada nije klonula duhom, invalidi rada i ostale osobe s invaliditetom odlučile su pokazati sportski i natjecateljski duh. Snage su tako odmjerili u nabrojanih sedam sportskih aktivnosti, a ovom prilikom još jednom čestitamo svim sudionicima. Ono što svakako treba naglasiti jest zajedništvo i sloga mnogobrojnih invalida rada. Sportski dio programa pratio je kulturno-zabavni dio kojem su se, uz užu obitelj Marije Topić, odazvali njezini brojni prijatelji i suradnici. Pozdravne govore uz sjećanje na dobra i velika djela Marije Topić, odradile su Nade Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba i Marinka Bakula-Andelić, izaslanica Gradonačelnika Grada Zagreba, pomoćnica pročelnice Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, ureda koji

je ujedno i pokrovitelj ove manifestacije šestu godinu zaredom. Potom su proglašeni rezultati natjecanja i podijeljena su zaslužena odličja nakon čega se druženje nastavilo uz glazbu i ples. Brojni su suradnici i prijatelji gđe Marije Topić sudjelovanjem na Memorijalu u njezinu čast još jednom iskazali pijetet njezinu liku i djelu i pritom se, neizostavno, dotaknuli bitnih pitanja za populaciju invalida rada Republike Hrvatske, populaciju čiji je Marija Topić bila sastavni dio i koja je bila njen sastavni dio.

HVALA svima koji su se na bilo koji način uključili u ovu manifestaciju te se zajedno s nama sjetili drage nam gospođe Marije Topić i na taj način nam pomogli da sjećanje na tu iznimnu osobu i dalje živi.

HVALA donatoru koji nam svake godine pomogne osigurati sjedeća mjesta za sve sudionike DVD Marija Gorica.

HVALA medijima koji su popratili ovu manifestaciju i na taj način doprinijeli informiranju šire javnosti i sjećanju na Mariju Topić: portalima Treća Dob i In Portal, Z1 televiziji na pozivu za gostovanje u emisijama "Isti smo" i "Zagrebe, dobro jutro", HRT-u i Ani Tomašković na najavi u okviru emisije "Normalan život", HR radiju 1 na pozivu za gostovanje u emisiji "Isti i različiti", Otvorenom radiju na objavi najave i poziva na manifestaciju te radiju 92 fm na objavi najave i poziva na manifestaciju.

DVIJE SUZE ZA ZLATKA BOČKALA

glazbena manifestacija

Udruga invalida rada Zagreba (UIR Zagreba) i ove je godine, druge zaredom, priredila glazbenu manifestaciju Dvije suze za Zlatka Bočkala. Manifestacija je bila organizirana u petak, 12. travnja 2019.



godine pod pokroviteljstvom Grada Zagreba, Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Kao i 2018. godine, kao mjesto održavanja manifestacije u čast sjećanja na tog mudrog i blagog čovjeka, odabran je glazbeni paviljon u parku Zrinjevac, što zbog svoje akustike, a što zbog ljepote. Dan sjećanja na gdina Bočkala ove je godine započeo uvodnim riječima predsjednice UIR Zagreba, Nade Vorkapić, kojima je podsjetila sve prisutne na brojna djela Zlatka Bočkala kojima je unaprijedio rad UIR Zagreba, ali i učinio mnogo za poboljšanje položaja svakog njezinog člana. Ovogodišnju su manifestaciju svojim nastupom uveličali pjevački zbor UIR Zagreba "Kolibrići", zatim ženski pjevački zbog "Danica", mješoviti pjevački zbor KUD-a "Nikola Tesla", folklorna skupina UIR Zagreba te mješoviti pjevački zbor "Lira".

Na opće veselje i iznenadenje, koncert je započeo nastupom zaposlenika Stručne službe UIR Zagreba s kojima je gđin Bočkal usko surađivao tijekom svog mandata u funkciji predsjednika UIR Zagreba. U znak zahvalnosti za sve što je tijekom svog četverogodišnjeg mandata napravio za populaciju invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom, kao i za samu UIR Zagreba, združenim su snagama izveli pjesmu "Suza za zagorske brege" – omiljenu pjesmu gdina Bočkala, ujedno i inspiraciju za naziv manifestacije osmišljene upravo u njegovu čast i njemu u spomen. O nastupu zaposlenika Stručne službe UIR Zagreba vrijedi

spomenuti da su, usprkos pjevačkom neiskustvu, pjevanjem "iz srca" dirnuli okupljeni auditorij, a naročito obitelj nikad prežaljenog gdina Zlatka Bočkala. Nakon simpatične družine Stručne službe UIR Zagreba glasnice je zagrijao pjevački zbor UIR Zagreba "Kolibrići" pod vodstvom volonterke UIR Zagreba, Barbare Suhodolčan, operne pjevačice. Potom je akustiku glazbenog paviljona iskoristio ženski pjevački zbor "Danica", poznat po izvođenju glazbenih djela hrvatske kulturne baštine, a pod stručnim vodstvom Tomislava Seletkovića. Gdin Seletković bio je poveznica i s mješovitim pjevačkim zborom KUD-a "Nikola Tesla" čiji je također voditelj. Svojim nastupom i bogatim repertoarom zbor je zaslužio snažan pljesak okupljenih slušaoca, unatoč hladnom vremenu i pokoje kapljice kiše. Potom je nastupila folklorna skupina UIR Zagreba kojom prilikom su okupljeni građani svjedočili njihovim glazbenim, ali ne i plesnim izvedbama, no s velikim oduševljenjem. Kao šećer na kraju, mješoviti pjevački zbor "Lira" istaknuo se kao sastav s najdužim pjevačkim stažem. Naime, već dulje od 60 godina svojim zalaganjem, članovi tog zbora čuvaju od zaborava vrijednu kulturnu i glazbenu baštinu židovskog naroda, a u zboru je nekada nastupao i sam gdin prof. Bočkal. Dirljiv nastup zbora "Lira", pod dirigentskom palicom Nine Cossetto, bio je dodatno emotivan zbog kćerke Zlatka Bočkala, Jasne Knežević, koja se i sama pridružila nastupu zbora. Glazbena manifestacija, zbog koje je trag Zlatka Bočkala ostao još snažnije zapisan u vječnost, završila je u 18,30 sati.

"Stara mudrost kaže da poslije ovog života ne ostane ono što smo sakupili tijekom života, nego ono što smo dali, a gdin Bočkal bio je čovjek koji je u svom radu davao sebe cijelog. Sve što je On bio i sve u što je vjerovao zauvijek je na taj način utkao u nas koji smo ga poznavali, u svoju udrugu i obitelj. UIR Zagreba se stoga i ovom prilikom zahvaljuje svim sastavima i njihovim voditeljima na vremenu, talentu i iskazanom pijetetu prema zaslužnom predsjedniku UIR Zagreba." - izjavila je tom prilikom gospođa Nada Vorkapić, predsjednica UIR Zagreba.

Za UIR Zagreba pripremili: Joško Matić, mag. iur. i Anamarija Lazić, mag. cin

**SKUPŠTINA UDRUGE INVALIDA
RADA GRADA SLUNJA**

Dana 08. lipnja 2019. godine u Slunju je održana Skupština Udruge invalida rada grada Slunja. Na Skupštini su nazočili Ivica Lazić, predsjednik Nadzornog odbora HSUIR-a i Leke Sokolaj, izvršni direktor HSUIR-a. Udruga invalida rada grada Slunja je prikazala svoj rad te upozorila lokalnu zajednicu na niz problema s kojima se Udruga susreće. Izvršni direktor Saveza je upoznao nazočne sa zakonskim novinama te je nakon Skupštine dijelio pravne savjete za članove.



**UDRUGA INVALIDA RADA GRADA
VARAŽDINA OBILJEŽILA JE 50. GODIŠNJCU
POSTOJANJA**

Udruga invalida rada grada Varaždina svečano je obilježila pola stoljeća svog postojanja 22. lipnja 2019. godine. Uz veliki broj okupljenih članova Udruge svečanom programu je nazočio predsjednik HSUIR-a Josip Petrač, izvršni direktor HSUIR-a Leke Sokolaj te predsjednik Nadzornog odbora HSUIR-a Ivica Lazić. Predsjednik Udruge, Vladimir Detoni se osvrnuo na postignuća, ali i upozorio na probleme s kojima se Udruga susreće. Ujedno je predstavio brošuru tiskanu povodom 50 godina djelovanja. Zaslужnim pojedincima dodjeljena su priznanja. Nakon svečanog dijela pristupilo se sportskim natjecanjima i to u pikadu, visećoj kuglani, nabaci krug i zračnoj pušci.



UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM

GRADA DUGA RESE



POČETNA KONFERENCIJA PROJEKTA OSOBNE ASISTENCIJE U DUGOJ RESI

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom Grada Duga Resa, 06. ožujka 2019. godine je na uvodnoj konferenciji u Demokratskom rasadniku predstavila projekt „Pružanje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“. Svrha projekta je jačanje socijalnog uključivanja i integracija osoba u nepovoljnem položaju odnosno sprečavanje institucionalnog zbrinjavanja osoba s invaliditetom i osoba s intelektualnim teškoćama. Provedba projekta obuhvaća područje grada Duge Rese te općina Barilović, Generalski Stol, i Bosiljevo. Projekt će zaposliti 11 osobnih asistenata koji će pružiti usluge za 11 korisnika. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.993.701,67 kn. Projekt je financiran sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijala 2014.-2020.“ putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga UP.02.2.2.09. „Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II“ Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijal politiku.

SAVJETNIK

KADA BI NAS UČILI I NEKE DRUGE STVARI

Važno je što učimo, ali je još važnije što ne učimo.

Neopisiva je šteta kada umjesto potrebnog znanja učimo stvari koje su nepotrebne i koje nam time otežavaju život.



Tijekom života uče nas mnoge krive stvari:

- Da ne kažemo "Ne" iako nam to često nije ugodno i racionalno,
- Da puno ne mislimo (da ne budemo kreativni): to neće proći, to nema smisla, zašto bi to radili, to se ne isplati, ...,
- Da nije bitno biti učen da bi se uspjelo u životu,
- Bitan je cilj, a ne način i sredstva kojim se postiže,
- I mnoge druge "dobre" stvari.

To nije dobro. Rezultat takvog učenja je život u stalnoj borbi i neizvjesnostima s nepotrebnim problemima koje stvaramo svojim neznanjem i nedostatkom potrebnih vještina.

Još je gore što nas ne uče barem neke od sljedećih stvari:

- Kako učinkovito učiti,
- Kako učinkovito upravljati svojim vremenom,
- Kako učinkovito sudjelovati/voditi sastanke,
- Kako steći vještine kreativnosti,
- Kako bolje komunicirati s drugima,
- Kako upravljati osobnim financijama,
- Kako uspješno i sustavno rješavati probleme,
- Kako upravljati promjenama,
- Kako izgrađivati uspješan tim,
- Kako nesebično i sa zadovoljstvom pomagati drugima,
- Kako se učinkovito umrežavati s drugima na problematikama od zajedničkog interesa
- I mnoge druge korisne stvari za sretniji i svršishodniji život.

Što da radimo da uhvatimo život u punoći kakav nam dozvoljava sadašnji razvoj tehnologije?

Rješenje

Sve gore navedeno prisiljeni smo većinom učiti kroz samoučenje (sami), a manjim dijelom kroz neformalno obrazovanje jer se sve gore navedeno ne uči u redovnom (tradicionalnom) sustavu obrazovanja.

Praktikum

1. Utvrdimo koja znanja, vještine i ponašanja nam nedostaju kao posljedica neučenja u redovnom sustavu obrazovanja. To je lista nedostajućih znanja.

2. Odredimo prioritete učenja pojedinih sadržaja koji nam nedostaju.

3. Definirajmo rokove do kada ćemo usvojiti nedostajuća znanja.

Djelujmo prema točkama 1. do 3. kontinuirano i sustavno i naći ćemo se istinski u procesu koji se zove cjeloživotno učenje.

Zaključak

Samo nam cjeloživotno učenje može popuniti praznine koje imamo kao posljedicu što tijekom redovnog školovanja ne učimo stvari koje su ključne za uspješnu osobnu i profesionalnu karijeru kao i za učinkovito upravljanje zajedništvima u kojima djelujemo. Tijekom procesa samoučenja ključno je umrežavati se s drugima u područjima od zajedničkog interesa.

I mijenjati pri tome i sebe i druge.

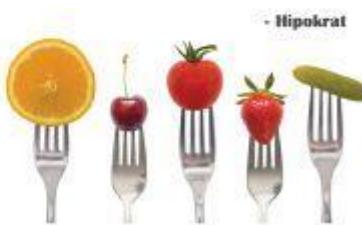
Tekst iz knjige „MUI
KNJIGA ZA USPJEH“.

HRANA I ZDRAVLJE

BOJE U PREHRANI I EMOCIJAMA LJETA



**"Neka tvoja hrana
bude tvoj lijek,
a tvoj lijek
neka bude
tvoja hrana."**



nema takvu paletu prirodnih boja i oblika, od cvijeća i biljaka do plodova dozrelih na toploj ljetnoj sunčevi. S druge strane, ljeto je zbog visokih temperatura i naglih promjena ujedno doba koje zahtijeva veću prilagodbu organizma i sporiji ritam. Zbog toga je važno **iskoristiti sve prednosti obilja svjetlosti, topline i energije iz prirode koje ljeto sa sobom donosi, ali se istodobno zaštiti** i pomoći tijelu u prepoznavanju zamki ljeta. Naime, svako pretjerivanje organizam brzo osjeti pa se nerijetko postiže učinak suprotan od željenoga. Nekontrolirano izlaganje sunčevi, dehidracija, uživanje u hladnim pićima i slasticama koje trenutačno osvježavaju, ali istodobno naglo mijenjaju temperaturu i cirkulaciju sluznica, mogu, osobito kod djece, dovesti do akutne upale upravo ljeti kad bi trebalo uživati u odmoru sa svojim prijateljima i roditeljima. Stoga je ljeto idealno vrijeme da dodatno obratimo pozornost na svoj organizam i **uskladimo njegove potrebe spram vlastitog bioritma, okoline i općenito sporijeg tempa s naglaskom na odmoru i opuštanju**. Važno je pomoći organizmu u prilagodbi na povišene temperature i, nerijetko, nagle vremenske promjene, u čemu svakako pomaže i izbor namirnica (posebno onih u izvornom, prirodnom obliku), raznoliki obroci i male porcije. Pomno odabrana hrana, osobito što više svježeg i sezonskog sirovog voća i povrća kojima ljeto zaista obiluje, osigurava dovoljno vitamina i minerala esencijalnih za ovo doba godine. **Zeleni i crveni plodovi**, od zelene salate, matovilca, tikvica i krastavaca, preko onih crvenih kao što su rajčica, crvena paprika i rotkvica te voća kao što su jagode, maline, trešnje, višnje, lubenice, izrazito su pogodni u ljetnoj prehrani jer sadrže veći udio vode i istodobno su niskokalorični. Bogati su kalijem, kalcijem, magnezijem, vitaminom C i prirodnim pigmentima kao što su klorofil, likopen beta karoten i antocijan.

Zeleno i crveno u prehrani

Zelena je boja sinonim za buđenje prirode i ulazak u fazu godine kad ima više topline i sunčeve svjetlosti koja donosi više energije i pomaže dozrijevanju plodova kojima obiluju ljeto i rana jesen. Kad pogledate tezge s plodovima na tržnici, voćnjake i povrtnjake, uočavate da je najviše zelene i crvene boje. Zelena, najraširenija boja prirode, **potječe od**

Ljeto je idealno vrijeme da dodatno obratimo pozornost na svoj organizam i uskladimo njegove potrebe spram vlastitog bioritma, okoline i općenito sporijeg tempa s naglaskom na odmoru i opuštanju.

Ljeto je sinonim za odmor i opuštanje, više slobodnog vremena i boravak u prirodi, na otvorenom, daleko od asfalta, betona, užurbanosti gradske sredine i prometne gužve. Niti jedno godišnje doba kao ljeto

biljnog pigmenta klorofila i uobičajena je boja zrelog lisnatog i glavičastog povrća, najčešće boja još nedozrelih plodova voća koje kako dozrijeva postupno prelazi u crvenu. Kod nekih plodova te dvije boje nalazimo u kombinaciji – primjerice, zelena boja kore lubenice i sočno jestivo crveno „srce“ ili nježna kožasta opna zelene smokve i crveni i mekani unutarnji dio ploda. Zeleno obojeno povrće i voće obiluje magnezijem. *Zeleni i crveni plodovi izrazito su pogodni u ljetnoj prehrani jer sadrže veći udio vode i istodobno su niskokalorični. Bogati su kalijem, kalcijem, magnezijem, vitaminom C i prirodnim pigmentima kao što su klorofil, likopen beta karoten i antocijan*

Crvena je boja zrelih plodova čija se paleta kreće od koraljno crvene do karmin crvene i bordo nijanse. Najčešće crveni plodovi **svoju boju duguju likopenu, biljnom pigmentu čiji je pravi predstavnik rajčica.** Karoteni su biljni pigmenti koji plodovima daju žutu, narančastu i koraljno crvenu boju. Sezonu crvenog otvaraju jagode, a zatvaraju šipak, nar, crvena naranča i crveni grejp. Prirodne boje zrelih plodova predstavljaju imunosni sustav biljke, koji joj pomaže da dozre na suncu a ne izgori, a našem organizmu pruža **obilje antioksidansa**, koji prije svega štite stanice od nepovoljnog učinka slobodnih radikala i posljedičnog oksidativnog oštećenja, čuvaju epitel kože i sluznica, pomažu snaženju imunosnog sustava itd.

Crvena i zelena u našem tijelu. Crvena boja sinonim je za energiju. U našem organizmu crvena je boja krvi, boja crvenih krvnih stanica (eritrocita) koji su najbrojnije stanice krvi i boja hemoglobina. **Hemoglobin**, protein od kojeg potječe crvena boja krvi, prenosi kisik. Biokemijskom građom sličan je klorofilu zelenih biljaka, razlika je samo što u srcu molekule hemoglobina nalazimo željezo, a u srcu molekule klorofila magnezij. **Zelena je u našem organizmu boja žuči** koja se stvara u stanicama jetre. Zelena boja **potječe od žučnih kiselina i njihovih soli.** U organizmu žuč igra važnu ulogu u probavi i metabolizmu masti. Najveći dio kolesterolja, koji se također stvara u jetri, metabolički prelazi u žučne kiseline pa su one važne kao glavni put uklanjanja kolesterolja iz organizma. Zeleno i blago gorko lisnato povrće i samoniklo jestivo bilje stimulira lučenje žuči, dok radič, rikula, endivija i maslačak, kao i maslinovo ulje i čaj od lista masline potpomažu boljoj regulaciji kolesterolja u organizmu. *Prirodne boje zrelih plodova predstavljaju imunosni sustav biljke, koji joj pomaže da dozre na suncu a ne izgori, a našem organizmu pruža obilje antioksidansa*

Crveni i zeleni plodovi prepuni su kalija i magnezija koji su važni za metabolizam naših stanica. **Kalij** je mineral posebno zastavljen u hrani biljnoga podrijetla. U našem organizmu to je glavni kation staničnog prostora, koji određuje sadržaj vode u stanicama. U kombinaciji s ionima magnezija i kalcija, kalij djeluje sinergijski te ima antialergijska i protuupalna svojstva. Obilno znojenje, proljev i povraćanje mogu dovesti do neravnoteže u metabolizmu kalija. **Magnezij**, koji je inače u srcu molekule klorofila i od kojeg potječe zelena boja biljaka, djeluje opuštajuće na stijenke krvnih žila, tonizira glatke mišiće crijeva i potpomaže regulaciju rada crijeva kod zatvora, čestog ljetnog problema. Magnezij je važan u biokemijskim procesima sazrijevanja eritrocita, s kalcijem i fosforom izgrađuje kosti, prijeko je potreban u metabolizmu proteina i sintezi pojedinih hormona te važan za stvaranje energije u stanicama. Taj mineral aktivira enzime potrebne za funkciju glatkih mišića krvnih žila i funkciju srčanog mišića. Još se naziva antiaritmski i antistresni mineral.

Obojene emocije ljeta

Ljeto je vrijeme kada se najviše boravi u prirodi gdje smo okruženi zelenilom koje opušta i djeluje smirujuće. Zelene biljke, osim što apsorbiraju dio sunčeve svjetlosti i proizvode kisik, stvaraju sjenu i hlad, smanjuju osjećaj vrućine i sparine te pomažu prilagodbi organizma na povišene temperature. Jednostavno rečeno – osvježavaju. Zelenilo trave u parkovima, na livadama, pašnjacima i u krošnjama drveća stvara oazu mira i sušta je suprotnost betonu i

asfaltu. No, mala oaza zelenila može biti i prozor, balkon, dvorište ili vrt. Prirodno zeleno okruženje donosi i prirodne zvukove i mirise koji dopunjavaju osjećaj ugode i zadovoljstva daleko od prometne gužve. Zbog toga tijekom ljeta i godišnjeg odmora ne bi trebalo biti imperativa „moram“, primjerice, što prije doći na odredište, što više preplanuti, što više toga posjetiti, vidjeti i slično. Koliko god ljeto pobuđivalo osjećaj slobode i nesputanosti, naš organizam ne voli pretjerivanje, upravo suprotno – traži određenu razinu zaštite i oprez. Sklad, ravnoteža i umjerenost tijekom cijele godine, pa tako i ljeti, preduvjet su da se organizam opusti, oporavi i ispuni potrebnom energijom za preostali dio godine. Bilo da smo u gradu, još uvijek radimo ili smo na odmoru, poželjno je što više boraviti na otvorenom, u zelenilu koje će nam pružiti onu pravu dozu odmora i opuštanja. Još ako je u blizini voda, osvježavajući učinak bit će dvostruko jači. Protuteža s druge strane je crvena, boja energije koja asocira na toplinu i pozitivne emocije. Boja je to koja potiče vedrinu, akciju, druženje, dobro raspoloženje i optimizam. Prema tradicionalnoj kineskoj medicini (TKM), te dvije boje pozitivno djeluju na energiju jetre i srca te pomažu organizmu u otklanjanju umora i održavanju vitalnosti. Ljeto, godišnji odmor i, u pravilu, malo više slobodnog vremena posvećenog sebi prigoda su za zaokret i usvajanje barem jedne nove zdrave životne navike – više kretanja i tjelesne aktivnosti, koje bi bilo poželjno redovito prakticirati, odnosno usvojiti kao dio svakodnevice, i to ne samo ljeti, nego tijekom cijele godine. Ljeti je veća sklonost alergijama, dijelom i zbog **dehidracije**, kada posljedično dolazi do većeg stvaranja histamina koji je medijator alergijskih reakcija. Tjelesna aktivnost i intenzivan mišićni rad dodatno povećavaju intenzitet metabolizma kada se oslobađa i do sto puta više topline nego u mirovanju, što u uvjetima vanjske povišene temperature dovodi do obilnog znojenja. Stoga je ljeti najvažniji savjet: **nigdje bez vode**. Obična, blago rashlađena voda najbolje će utažiti žed. Sva ostala tekućina, kao što su svježe cijepeni sokovi, čajevi ili juhe, može biti nadopuna za unos tekućine, ali ne i zamjena za vodu. Savjetuje se izbjegavati gazirana zaslađena pića, alkohol i kofein.

Vaše zdravlje



IN MEMORIAM

STJEPAN POLETO

(16.08.1956. – 03.06.2019.)

Stjepan Poleto bio je dugogodišnji tajnik Udruge invalida rada Pakrac-Lipik. Nažalost, iznenadna smrt gdin. Stjepana duboko je potresla Hrvatski savez udruga invalida rada kao i njezine članice. Stjepan Poleto bio je iznimno duhovna osoba, velikodušan prijatelj kojemu ništa nije bilo teško, a osobito za svoje članove, osobe s invaliditetom. S velikim poštovanjem i zahvalnosti nosit ćemo ga u srcu.

Počivao u miru, dragi naš Stjepan